

FERÐA- OG SAMGÖNGUNEFD LH

Skýrsla 2017.

Á Lönguförum

Ljósmynd SE.

FERÐA- OG SAMGÖNGUNEFND.

Ferða- og samgöngunefnd LH skipa formenn svæðisbundnu reiðveganeftndanna ásamt formanni skipuðum af LH, þessi skipa nefndina árið 2017.

Nöfn:	Tölvupóstföng:	Símar:
Halldór H. Halldórsson formaður	bilamalunh@gmail.com	892 8678
Sæmundur Eiríksson SV svæði varaform.	klopp@simnet.is	699 7747
Einar Á. Sæmundsen Suðursvæði 1	einar@thingvellir.is	891 6764
Marteinn Hjaltested Suðursvæði 2	hestahof@hestahof.is	696 1332
Ragnar F. Kristjánsson Vestursvæði	ragnarf@lbhi.is	892 6388
Kristján Þorbjörnsson N.V.svæði	8201@tdm.is	892 1713
Örn Viðar Birgisson N.A. svæði	ornvidarbirgisson@gmail.com	844 1045
Halldór Halldórsson Austursvæði	bilamalunh@gmail.com	892 8678

Ferða- og samgöngunefnd LH:

Störf Ferða- og samgöngunefndar voru með hefðbundnum hætti sl. starfsár. Fundur í nefndinni var haldinn 24. mars sl. í húsakynnum ÍSÍ í Laugardal, fundargerð þess fundar er hér aftar í skýrslunni. Að öðru leyti hafa samskipti nefndarmanna verið með rafrænum hætti eða símleiðis. Ekki hefur enn verið skipaður formaður sameiginlegrar reiðveganeftndar á austursvæði. Formaður Ferða- og samgöngunefndar gætir hagsmuna félaga á austursvæði meðan það ástand varir.

Kallað var eftir umsóknum um reiðvegafé frá hestamannafélögunum fyrir árið 2017 og greinagerðum vegna reiðvegaframkvæmda ársins 2016. Framlengdur umsóknarfrestur í reiðvegaskjöld var til og með 6. mars.

Reiðveganeftndir hestamannafélaganna sækja um reiðvegafé í gegnum kortasjána á sérstökum eyðiblöðum sem þar er að finna. Einnig að gera grein fyrir framkvæmdum liðins árs. Talsverðar endurbætur hafa verið gerðar á umsóknarferlinu sérstaklega er varðaði teiknun reiðleiða í kortasjána. Ekki er annað hægt að segja en að vel hafi til tekist með þá nýjung að sækja um reiðvegafé rafrænt.

Þegar þessar línur eru ritaðar í byrjun október þá hefur undirritaður fengið í hendur hreyfingalista yfir reiðvegaframkvæmdir dags. 03.10.2017. Ekki er hægt að hrósa reiðveganeftndum framtakssemi það sem af er ári, einungis verið framkvæmt fyrir 10. m.kr. af 60. m.kr. þar af 5. m.kr. af þeim fjármunum sem Vegagerðin ráðstafar. Komið haust og allra veðra von, hvernig endar þetta?

Fundur í Ferða- og samgöngunefnd var boðaður föstudaginn 24. mars og fer fundargerð fundarins hér eftir:

Ferða- og samgöngunefnd LH 2017 Fundargerð.

Frá fundi Ferða- og samgöngunefndar LH föstudaginn 24. mars 2017, kl. 13:00 ó 16:00 fundarstaður íþróttamiðstöðin Laugardal salur A.

Mætt til fundarins voru:

Halldór H. Halldórsson formaður Samgöngunefndar, Sæmundur Eiríksson Suðvestursvæði, Gísli Guðmundsson Vestursvæði, Kristján Þorbjörnsson Norðursvæði 1, Marteinn Hjaltsted Suðursvæði 2 og Einar Á. Sæmundsson Suðursvæði 1.

Marteinn Hjaltsted hefur tekið við af Hermanní Árnasyni á Suðursvæði 2.

Örn Viðar Birgisson frá Norðursvæði 2 komst ekki á fundinn, ekkert flug frá Akureyri.

1. Skýrsla síðasta starfsárs.

Lögð fram skýrsla síðasta starfsárs til skoðunar og umræðu.

Útprintuð skýrsla var send til formanna hvers svæðis í bréfpósti.

Skýrsla verður send til Marteins rafrænt.

2. Reiðvegir 2016- uppgjör / Fjárheimildir 2016.

HH fór yfir samantekt á fjárheimildum og framkvæmdum vegna reiðvega 2016.

Samtals voru framkvæmdir hestamannafélaganna kr. 58.649.390,-. Þar af er kr. 4.500.000,- frá Hmf Sindra frá árinu 2015 vegna reikninga sem ekki bárust á réttum tíma til Vg.

HH : lögð er áhersla á að reikningar vegna framkvæmda berist fyrir lok tímabils sem er um áramót hvers árs. Bókhald hjá VR hefur verið opið til 20 janúar hvers árs en það þýðir ekki að hægt sé að draga það að skila reikningum fram til þess dags.

Þegar byrjað er á framkvæmdum skal tilkynna það til svæðisstjóra Vg hverju sinni og láta fara fram úttekt við verlok hvern framkvæmdar.

Vegagerðin úthlutaði til ýmissa verkefna kr. 8.615.843., stærsti hluti þeirrar upphæðar fór til framkvæmda vegna Landsmóts á Hólum.

Suðursvæði 2 : Sindri fékk kr. 1.000.000,- aukafjárveitingu frá Vg og kr 1.000.000 frá Geysi sem þeir gátu ekki nýtt í ferðaleiðir.

Suðursvæði 1 : Sleipnir fékk kr. 1.800.000,- aukafjárveitingu frá Vg.

Suðvestursvæði : Á suðvestursvæði er Reiðveganefnd í Kjalarnesþingi hinu forna rekið sem fyrirtæki. Reikningar frá félögunum eru skrifaðir á RK sem sendir reikning til VR að viðbættu 1% álagi vegna umsýslu og ljósrít af reikningi hvers félags fylgir með. Þeir peningar sem þannig safnast saman eru síðan nýttir til framkvæmda innan suðvestursvæðis.

Vestursvæði : hluti fjárveitingar kr. 199.998,- flutt frá Glað til Skugga.

Norðursvæði 1 : fjárheimildir og greiðslur standa á núlli.

Norðursvæði 2 : Þráinn fékk kr. 1.500.000,- aukafjárveitingu frá Vg. Gnýfari nýtti ekki sitt framlag og var það að hluta flutt til Hrings kr. 400.000.

Austursvæði : fjárheimildir og greiðslur standa á núlli.

3. Skil á greinagerðum.

Skil á greinagerðum eru mjög misjöfn en hefur þó heldur batnað frá síðasta ári. Af þrjátíu og sex hestamannafélögum sem fengu úthlutað framkvæmdafé árið 2016 eru fjögur sem ekki skila greinagerð vegna framkvæmda síðasta árs. Greinagerðir sem eru rétt útfylltar eru tuttugu og greinagerðir með teiknaðar reiðleiðir í kortasjá eru tuttugu og sex.

4. Miðhálandisþjóðgarður, Samút.

Sagt frá undirbúningi að stofnun Miðhálandisþjóðgarðs. Nefnd á vegum Umhverfis- og auðlindaráðuneytis er að kanna forsendur fyrir stofnum þjóðgarðs á miðhálandinu. Í nefndinni á meðal annarra sæti Sveinbjörn Halldórsson fyrir hönd SAMÚT sem LH er aðili að.

LH lagði til sem vinnugögn reiðleiðaferla á miðhálandinu sem settir hafa verið inn í kortasjá.

Búið er að gefa út tvær áfangaskýrslur þær verða sendar á samgöngunefnd.

5. Aukið fjármagn til reiðvega.

HH : Framlög til reiðvega hafa verið óbreytt síðustu ár og ekki annað séð en að þau verði það á næstu árum því samkvæmt Samgönguáætlun 2018-2026 eru framlög til reiðvega óbreytt eða kr. 60.000.000,- á ári.

Sagt frá fundum með Stefáni Erlendssyni sem tók við umsjá með reiðvegfé hjá Vegagerðinni sem Gunnar Gunnarsson hefur séð um þar til á miðju síðasta ári. Skipting milli Vegagerðar og LH verður óbreytt þannig að Vg verður með kr. 10.000.000 til úthlutunar og LH verður með kr. 50.000.000,- til úthlutunar. Þó verður sú breyting að umsóknir í hlut Vg verða nú bornar undir Samgöngunefnd LH áður en til úthlutunar kemur.

Búið er að úthluta á þessu ári hjá Vg kr. 1.500.000,- í nýja reiðleið á Þingvöllum um Hlíðarstíg vestan Hrafnabjarga og kr. 3.500.000,- til reksturs kortasjár.

Á LH-þingi í Stykkishólmi í október 2016 kom fram í skýrslu stjórnar hjá formanni LH að bakka skuli upp reiðveganeftnd/samgöngunefnd og vinna að því að ná meiri peningum í til þess að nota í reiðvegi ó enn sem komið er virðist lítið hafa gerst.

Samgöngunefnd leggur það að stjórn LH að staðið verði við málflutning frá síðasta LH-þingi og vísar auk þess til þingskjals 18a frá 60 LH þingi og þingskjals 46 frá 59LH þingi.

6. Umsóknir um reiðvegafé.

Alls bárust umsóknir frá 35 hestamannafélögum, þar af eru 20 rétt útfylltar og umsóknir með teiknaðar reiðleiðir í kortasjá 28 stk, þetta er nokkur framför frá síðasta ári.

Úthlutun reiðvegafjár 2017.

Tillaga að úthlutun til ferðaleiða ó samþykkt með breytingum.

Umsókn / úthlutun til Ferðaleiða

Ferðaleiðir 2017

Hestamannafélag:	R.nr:	Reiðleið	Umsókn 2017	Úthlutun 2017	Mótframl. Sveitarfél, aðrir	Fjárbörf	Fé til ráðstöfunar Alls
Adam	R 407.01	Leggjarnbrjótaleið; Skógarhólar - Myrkravatn	3.000.000 kr.	1.500.000 kr.	0 kr.	3.000.000 kr.	1.500.000 kr.
Hörður	R 10.06	Þingvallaleið; Hrafnhólavegur - Leirvogsa	7.364.000 kr.	1.000.000 kr.	0 kr.	7.364.000 kr.	1.000.000 kr.
Hörður	R407.01	Leggjarnbrjótaleið; Svartagil - Myrkravatn	3.000.000 kr.	0 kr.	0 kr.	3.000.000 kr.	0 kr.
Fákur	R 14.02	Suðaustan Elliðaavatns	800.000 kr.	0 kr.	0 kr.	800.000 kr.	0 kr.
Sörli	R 421.10	Vatnshlíð; Norðan - sunnan Vatnshlíðar	0 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
Sóti		Álftanes	620.000 kr.	0 kr.	120.000 kr.	500.000 kr.	120.000 kr.
Sleipnir	R 114.08	Ásaleið; Orustudalur - Hnaus	1.000.000 kr.	0 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.
Sleipnir	R 115.07	Hvítárleið; Laugardælir - Flóðagátt	4.700.000 kr.	1.500.000 kr.	2.200.000 kr.	2.500.000 kr.	3.700.000 kr.
Trausti	R 114.04	Biskupagötur; Áfangamýri - Biskupsbrekkur	4.000.000 kr.	0 kr.	0 kr.	4.000.000 kr.	0 kr.
Logi	R 10.13	Haukadalur; Þjóðvegur vestan við Geysi - Haukadalur	100.000 kr.	0 kr.	0 kr.	100.000 kr.	0 kr.
Smári	R 18.17	Skeiðavegur; Kílhraun Merkurhlaut	8.000.000 kr.	0 kr.	1.500.000 kr.	6.500.000 kr.	1.500.000 kr.
Suðursvæði 2	R 32.02	Geysir; 3x áningahólf + Galtalækur - vegamót Heklubæja	2.710.000 kr.	0 kr.	460.000 kr.	2.250.000 kr.	460.000 kr.
Suðursvæði 2	R 213.16	Kópur; Meðallandsvegur; Jónskvísl - Miðjar Eggjar	4.000.000 kr.	0 kr.	1.000.000 kr.	3.000.000 kr.	1.000.000 kr.
Skuggi	R 23.02	Stangarholt áningagerði	800.000 kr.	0 kr.	0 kr.	800.000 kr.	0 kr.
Snæfellingur	R 25.20	Kerlingaskarð; Gæsaólamyri - Helgafellssveit	2.500.000 kr.	500.000 kr.	500.000 kr.	2.000.000 kr.	1.000.000 kr.
Faxi	R 23.02	Eskiholt Uxahryggir; Eskiholt - Hvítá v/Síki	1.250.000 kr.	0 kr.	100.000 kr.	1.150.000 kr.	100.000 kr.
Faxi	R 23.01	Eskiholt - Löngufjörur, Laxholt - Hagahraun	3.250.000 kr.	1.000.000 kr.	300.000 kr.	2.950.000 kr.	1.300.000 kr.
Stormur	XX	Dýrafjörður; Ketilsseyri - Hvammur	2.000.000 kr.	0 kr.	0 kr.	2.000.000 kr.	0 kr.
Skagfirðingur	R 35.17-8	Vatnsskarð; Gýgjarfoss - Valadalur	500.000 kr.	0 kr.	0 kr.	500.000 kr.	0 kr.
Þytur	R 26.05	Hrútatunga; Brandagil - Haukadalsskarð	4.000.000 kr.	1.000.000 kr.	0 kr.	4.000.000 kr.	1.000.000 kr.
Þytur	R 707.07	Brandagilsleið; Reykir - Brandagil	5.000.000 kr.	0 kr.	0 kr.	5.000.000 kr.	0 kr.
Þráinn	R 38.16	Skuggabjargarleið; Gamla Fnjóskábrú - Þjóðvegur	6.300.000 kr.	0 kr.	400.000 kr.	5.900.000 kr.	400.000 kr.
Hringur	R 32.36	Böggvistaðaleið; Árgerði - Böggvistaðir	1.500.000 kr.	0 kr.	0 kr.	1.500.000 kr.	0 kr.
Hringur	R 32.37	Reykjaheiði; Böggvisdalur - Ólafsfjörður	400.000 kr.	0 kr.	0 kr.	400.000 kr.	0 kr.
Grani	R 32.21	Hvammshéið; Laxamýri - Ysti Hvammur	0 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.	0 kr.
			66.794.000 kr.	6.500.000 kr.	7.080.000 kr.	59.714.000 kr.	13.580.000 kr.

Tillaga að úthlutun á reiðvegafé til landssvæða ó samþykkt samhljóða

Landssamband hestamannafélaga

Umsóknir og úthlutun á reiðvegafé fyrir árið 2017

Svæði:	Umsókn	Úthlutun	Mótframlag	Til ráðstöfunar	Hlutfall	Hlutfall
	2017	2017	Sveitarfélag, aðrir	Alls	af úthl.	af heild
Suðvestursvæði, Reykjanes:	63.834.180 kr.	8.300.000 kr.	28.736.640 kr.	37.036.640 kr.	16,60%	31,77%
Suðursvæði 1, Suðurland vestur:	39.350.000 kr.	7.000.000 kr.	10.350.000 kr.	17.350.000 kr.	14,00%	14,88%
Suðursvæði 2, Suðurland austur:	17.500.000 kr.	5.000.000 kr.	4.490.000 kr.	9.490.000 kr.	10,00%	8,14%
Vestursvæði Vesturland / Vestfirðir	23.927.323 kr.	6.400.000 kr.	3.100.000 kr.	9.500.000 kr.	12,80%	8,15%
Norðursvæði 1, Norðvesturland:	12.500.000 kr.	6.500.000 kr.	4.000.000 kr.	10.500.000 kr.	13,00%	9,01%
Norðursvæði 2, Norðausturland:	33.818.500 kr.	7.300.000 kr.	4.550.000 kr.	11.850.000 kr.	14,60%	10,16%
Austursvæði, Austurland:	11.306.063 kr.	3.000.000 kr.	783.700 kr.	3.783.700 kr.	6,00%	3,25%
Ferðaleiðir	66.794.000 kr.	6.500.000 kr.	7.080.000 kr.	13.580.000 kr.	13,00%	11,65%
Reiðvegaskráning	5.000.000 kr.	0 kr.	3.500.000 kr.	3.500.000 kr.	0,00%	3,00%
Samtals kr.	274.030.066 kr.	50.000.000 kr.	66.590.340 kr.	116.590.340 kr.	100,00%	100,00%

8. Önnur mál :

ES : Sagt frá nýrri reiðleið á Þingvöllum frá Bolabás um Hlíðarstíg að Gjábakka og sýnt kort af leiðinni. Með þessari leið er hægt að fara með hrossarekstra um Þjóðgarðinn án þess að þurfa að krossa bílveginn eins og gert er nú.

ES : Óskar Bergsson var í sambandi, hann er í forsvari fyrir nefnd með mönnum úr fjórum ráðuneytum sem eiga að taka saman upplýsingar um reiðleiðir og gamlar þjóðleiðir til Þingvalla. - Ekki er vitað meira um þess nefnd eða störf hennar.

HH : Á LH þingi var samþykkt ályktun um málþing um reiðvegi og í framhaldi af því var sent á stjórn LH tillaga að dagskrá málþings ó ekkert hefur heyrst frá stjórn LH.

Eftir fund með Stefáni hjá Vg var sent niður með Haraldi Sigursteinsyni hvort hann væri tilbúinn til þess að vera með erindi um uppbyggingu reiðvega á málþingi og tók hann vel í það.

Haraldur taldi þörf á því að endurskoða handbókina 3 Reiðvegir gerð og uppbyggingu og taldi rétt að beiðni um það kæmi frá stjórn LH til Vg.

Sent var bréf þess erindis á stjórn LH ó ekkert svar eða bréf hefur borist.

MH : Stofnuð hafa verið samtök hestaferðafyrirtækja og þar hefur verið rætt um framlög til reiðvega. Er hægt að sækja um í Framkvæmdasjóð ferðamannstaða til reiðvega eða áninga ?

ES : Þingvellir hafa fengið lítið sem ekkert úr þessum sjóði. Ráðherra er að leggja fram breytingar á lögum um sjóðinn þannig að úthlutanir verði aðeins fyrir sveitarfélög og einkaðila en ekki ríkisfyrirtæki eins og verið hefur til þessa.

HH : Hestaferðafyrirtæki hafa ferðarekstrarleyfi frá Ferðamálastofu og er því sjálfsgagt fyrir þau að sækja um styrki í Framkvæmdasjóð ferðamannstaða.

Vegna erindis frá Bjarna Páli og Halldóri Olgeirssyni um girðingar upp að vegkanti á Staðarbraut í Aðaldal er það álit Samgöngunefndar að málið heyri undir Vegagerð og sveitarfélag. Samkvæmt girðingarlögum er veghelgunarsvæði 15 m út frá miðlínu.

ES : Vegna skipulags í Hrunamannahreppi, talaði við Gísla í Steinsholti sf sem eru að vinna skipulagið. Gísli taldi ekki miklar breytingar frá eldra skipulagi.

SE : eftir að hafa skoðað eldra skipulag og borið saman við nýtt er ég ekki sammála þessu.

Athugasemdarfrestur er til 24. apríl. ES upplýsir SE.

GG : Reiðleið við Hofgarð á Snæfellsnesi er sýnd í kortsjá um einkaland og landgræðslusvæði.

SE : Reiðleið er sett inn eftir aðalskipulagi sem er reyndar frekar óljóst á þessu svæði. Haft verður samband við byggingarfulltrúa og staðsetning á reiðleið lagfærð út frá því.

Skráð : Sæmundur Eiríksson.

Sunnudaginn 26 mars kom póstur frá Jónu Dís Bragadóttur varaformanni LH um fund næstkomandi föstudag með formanni og varaformanni samgöngunefndar vegna málþings um reiðvegi.

Vegna athugasemdar við reiðleið um Hofgarða á Snæfellsnesi er rétt að benda á leið til þess að koma á framfæri leiðréttingum eða breytingum við reiðleiðir eins og þær birtast í kortasjá. Farið er inn í kortasjá [www/map.is/lh](http://www.map.is/lh) og smellt á šteikna reiðvegð neðst í glugga uppi hægra megin. Ó sjá leiðbeiningar sem fylgja með fundargerð.

Nokkrir fundir hafa verið haldnir með Vegagerðinni á starfsárinu og fer efni þeirra hér á eftir:

Vegagerðin:

Fundur hjá Vegagerðinni

Fundargerð:

Frá fundi hjá Vegagerðinni Borgartúni 7, miðvikudaginn 26. október 2016, kl.10.00 ó 11.00.

Mættir til fundarins voru :

Stefán Erlendsson framkvæmdarstjóri stoðsviðs hjá Vegagerðinni, Halldór H. Halldórsson formaður samgöngunefndar LH og Sæmundur Eiríksson formaður reiðveganeftdar SV-svæðis.

STE : Ég hef yfirtekið hluta þeirra verkefna sem Gunnar Gunnarsson sá um og þar á meðal umsjón með reiðvegamállum og samskipti við hestamenn.

Ársskýrsla Ferða- og Samgöngunefndar LH 2015-2016 lögð fram og farið yfir efni hennar.

Sagt frá kortasjá www.map.is/lh og þeim möguleikun sem það er að finna.

Rætt um reiðvegafé á samgönguáætlun sem eru 60 milljónir á ári fram til árs 2018.

Ef framlag til reiðvega hefði fylgt verðlagsþróun frá 2003 ætti talan að vera tæpar hundrað og þrjátíu milljónir.

Í samgönguáætlun 2015-2018 er hækkun á framlagi til hjóla- og göngustíga 50 % á milli árána 2016 og 2017 eða úr 200 milljónum í 300 milljónir. Það er ekki verið að finna að því að lagðar séu stórar upphæðir í hjóla- og göngustíga, en hestamönnum finnst að þeirra hlutur til reiðvegamála mætti einnig hækka að einhverju marki.

Rætt um ástand reiðvega og mikilli fjölgun ferðamanna. Í Bændablaðinu nýlega er verið að gera athugasemdir við hrossarekstra með fjölförnum þjóðvegum og sagt að bílaumferð og hrossarekstar fari ekki saman. Það er tekið undir þetta, reiðvegir eiga helst ekki að liggja meðfram þjóðvegum.

Í Hæstaréttardómi í Munkaþverármálinu var ein af röksemdun fyrir því að fella úr gildi eignarnámið

sú að önnur reiðleið væri til staðar sem liggur með þjóðvegi vestan við ána !

HH : Hefði verið hægt að sækja Munkaþverármálið samkvæmt 55. gr vegalaga um umferðarrétt?
STE : Eitthvað var látið reyna á þetta með umferðarréttinn áður en eignarnámið fór fram en Sýslumaður vísaði því frá, það þyrfti ekki innsetningu til þess að fjarlægja grjóthrúgu.

HH : Það er mjög sérstök staða ef eignarhald á landi undir hluta af reiðvegi er í eigu viðkomandi hestamannafélags og sú hugmynd sem hefur komið fram hjá Vegagerðinni við endurskoðun vegalaga að hestamannafélögin verði veghaldarar reiðvega, hvert á sínu svæði, líst hestamönnum ekkert á.

HH : Kynnti samþykkt af nýloknu LH þingi um að LH myndi standa fyrir málþingi um reiðvegi á næsta ári væntanlega með aðkomu hestamanna, fulltrúum hestaferðafyrirtækja, Vegagerðarinnar, ráðuneyta og ofl. etv.

STE : Geri ráð fyrir að úthlutun á reiðvegfé verði á sama hátt og gert hefur verið undanfarin ár. Halldór verði í sambandi í jan/feb vegna úthlutunar næsta árs. Samgönguáætlun til næstu fjögurra ára hefur verið samþykkt, en hún öðlast ekki gildi fyrr en Fjárlög hafa verið lögð fram og samþykkt.

Skráð Sæmundur Eiríksson

Fundur hjá Vegagerðinni Fundargerð:

Frá fundi hjá Vegagerðinni Borgartúni 7, mánudaginn 30. janúar 2017, kl.13.00 ó 14.00.

Mættir til fundarins voru :

Stefán Erlendsson framkvæmdarstjóri stoðsviðs hjá Vegagerðinni, Halldór H. Halldórsson formaður samgöngunefndar LH og Sæmundur Eiríksson formaður reiðveganeftdar SV-svæðis.

STE : Samgönguáætlun 2015-2018 er ekki endanlega samþykkt. Mismunur upp á um 9 milljarða er á milli Samgönguáætlunar og Fjárlaga sem samþykkt voru á starfsþingi í haust. Í Samgönguáætlun 2015-2018 eru framlög til reiðvega 60 milljónir á hverju ári. Staðfesting ætti að fást í vikunni um það hvort sú tala standi óbreytt.

HH : Framlag til reiðvega hefur verið óbreytt undanfarin ár og því í raun rýrnað. Árið 2003 var framlag til reiðvega 39 milljónir. Hefði reiðvegafé fylgt hækkunum á byggingarvísitölu þá ætti þessi tala að vera 129 milljónir í dag. Ef einhvers staðar í sjóðum Vegagerðar liggja peningar sem hægt væri að veita til reiðvegamála er allt vel þegið.

Meðal annarra verkefna sem LH hefur komið að er göngubrú yfir Markarfljót inn við Þórsmörk, þar er gert ráð fyrir að hestmenn geti teymt hesta yfir brúna. Verða sett upp hestagerði við brúarendana.

HH : Ég mun fara að kalla eftir umsóknum í reiðvegafé og geri ráð fyrir að upphæðin verði óbreytt.

STE : Upphæðinni hefur verið skipt þannig að 50 milljónir hafa verið til úthlutunar hjá LH og 10 milljónir hafa verið til úthlutunar hjá Vegagerðinni. Ef hestamenn vilja breyta þessu má skoða það.

HH : Framlög úr hluta Vegagerðar verða að fara til framkvæmda á vegum hestamannafélaga en ekki til einkaaðila eins og einhver dæmi eru um á undanförmum árum. Ef reiðvegafé kæmi að öllu leyti til úthlutunar hjá LH yrði að gera ráð fyrir einhverjum sjóð til bráðaviðgerða á reiðleiðum.

Við munum skoða hvort ætti að breyta núverandi fyrirkomulagi og hvernig því yrði þá best háttað.

HH : Gert er ráð fyrir að LH verði með málþing um reiðvegi í haust með aðkomu hestamanna, fulltrúum hestaferðafyrirtækja, Vegagerðar og ef til vill fleiri. Rétt væri að tala við Harald Sigursteinsson til þess að fjalla um reiðvegi og uppbyggingu þeirra.

Rætt um aukin framlög til reiðvega.

Fá þarf fundi með ráðherra samgöngumála og ráðherra ferðamála.

Skráð Sæmundur Eiríksson

Fundur hjá Vegagerðinni Fundargerð:

Frá fundi hjá Vegagerðinni Borgartúni 7, þriðjudaginn 14. mars 2017, kl.11.00

Mættir til fundarins voru :

Stefán Erlendsson framkvæmdarstjóri stoðsviðs hjá Vegagerðinni, Halldór H. Halldórsson formaður samgöngunefndar LH og Sæmundur Eiríksson formaður reiðveganeftndar SV-svæðis.

HH : Lagðar fram umsóknir hestamannafélaganna. Heildarfjárhæð umsókna kr. 274.030.066,- Farið yfir uppsetningu umsókna og skiptingu milli landshluta. Fundur verður haldinn í Samgöngunefnd LH þann 24 mars þar sem úthlutað verður til einstakra svæða.

Einstök svæði skipta síðan niður á einstök hestamannafélög á sínu svæði.

Þegar endanleg skipting liggur fyrir verður það sent til Vegagerðar.

STE : Varðandi þess hluta af reiðvegfé sem liggur hjá Vegagerðinni og er nú kr. 10.000.000 er ekki talið rétt hér innanhúss að breyta þessu fyrirkomulagi. Leitað verður til Samgöngunefndar eftir umsögn vegna þeirra umsókna sem berast beint til Vegagerðar.

Borist hefur umsókn frá Þingvallapjógarði vegna reiðleiðar milli Gjábakka og Ármannsfells.

HH : Samgöngunefnd styður umókn Þingvallapjógarðs vegna þessarar reiðleiðar.

HH : Sagt frá kortasjá og kostnaði við rekstur hennar sem er um 1.5 millj á ári fyrir utan vinnu við viðbætur og endubætur á reiðleiðum sem stöðugt er verið að uppfæra.

Væri mögulegt að fá úthlutun til reiðvegaskráningar úr reiðvegaskráningu Vegagerðar ?

STE : Samgöngunefnd sendi umsókn til Vegagerðar vegna reiðleiðaskráningar.

Eftir fund með Stefáni var rætt við Haraldi Sigursteinssyni. :

HH : Í haust er ráðgert að halda ráðstefnu um reiðvegi.

Væri HS tilbúinn til þess að fjalla um reiðvegi á ráðstefnu ?

HS : Tilbúinn í það. Er ekki ástæða til þess að uppfæra handbókina *Reiðvegir gerð og uppbygging*?

Breytt lagaumhverfi. Veghald reiðvega er í óvissu. Ýmsar breyttar aðstæður í umhverfi hestamanna.

Handbók var gefin út í mars 2003 sem kynningarútgáfa og síðan núverandi útgáfa í janúar 2006. Stjórn LH þarf að senda erindi til Vegagerðar með beiðni um endurskoðun handbókar.

Skráð Sæmundur Eiríksson

Kortasjá:

Samgöngunefnd LH vinnur að skráningu reiðleiða í kortasjá, skráningin er unnin í samstarfi við Loftmyndir ehf. Einungis þær reiðleiðir sem eru á staðfestu aðalskipulagi viðkomandi sveitarfélags eru settar í kortasjána. Reiðleiðirnar skiptast í þrjá flokka, þéttbýlis-, stofn- og héraðsleiðir. Allar reiðleiðir í kortasjónni fá ákveðin númer og kaflanúmer, númerakerfið er unnið í samstarfi við Vegagerðina.

Búið er að skrá 12350 km. af reiðleiðum í kortasjána á svæðinu frá Lómagnúpi í austri, um Suðurland, Vesturland og Norðurland að Jökulsá á Fjöllum. Ekki hlutum við styrk til reiðvegaskráninga hjá Vinum Vatnajökulsþjóðgarðar eins og sótt hafði verið um á síðasta ári. Einhver bið verður á að skrá reiðleiðir innan Vatnajökulsþjóðgarðs í kortasjána af þeim sökum. Kortasjain er til mikilla hagsbóta og öryggis fyrir skipulag hestaferða, hægt er að hlaða niður GPS ferlum af hverri reiðleið fyrir sig. Einnig kemur fram heiti hvernar reiðleiðar og lengd í km. Það að geta hlaðið niður ferlum af reiðleiðinni stuðlar að miklu öryggi hestaferðamanna sem og gangandi manna sem einnig geta nýtt sér reiðleiðirnar. Skráning og kortlagning reiðleiða og gott aðgengi að þeim upplýsingum stuðlar að því að beina umferð hestamanna inn á samþykktar reiðleiðir og vernda þar með viðkvæm svæði á landinu.

Markmið með kortasjónni er að safna öllum reiðleiðum á landinu í einn kortagrunn sem er öllum aðgengilegur.

Hægt er að teikna inn reiðleiðir og senda þær til umsjónarmanns skráningar reiðleiða, en ath. þarf að reiðleiðin þarf að vera á samþykktu skipulagi viðkomandi sveitarfélags.

Sérstök tákni eru nú til staðar í kortasjónni fyrir vegvísa.

Hægt er nú að leita í kortasjónni að vegvísunum, áningum og skálum, (sem stendur eru einungis vegvísar komnir upp á félagssvæðum hestamannafélaganna Sprettis og Harðar.

Farið í leitarglugga og skrifið í reitinn t.d. *švegvísir* og ýtið á vegvísir 5 í vallista undir glugga. Þá fer kortasjain á þann stað og píla sem merkir staðinn. Með því að fara með örina yfir táknið fyrir vegvísinn, þá opnast gluggi (eins og fyrir reiðleiðirnar og áningastaðina). Hér er hægt að sækja GPS staðsetningu fyrir vegvísinn og hlaða niður í tölvu eða í GPS tæki.

Sama á við um *Áningastaði*, *Girðingarhólf*, *Skála*, *Ferðapjónustu*, *Fjárréttir* og *Neyðarskýli*.

Í glugganum efst til hægri er þessi gluggi þar sem hægt er að haka við það sem hver og einn vill láta birtast á kortasjónni, einnig er hægt að velja um hvort haft sé kort eða loftmynd undir.

Í kortasjónni er hægt að skoða yfirlit reiðvegaframkvæmda árána 2011-2015 undirrituðum er til efs að aðrir aðilar hafi eins gagnsæa notkun á almannafé og hestamenn.

Verið er að skoða þessa dagana hvort að í kortasjána verði möguleiki á að bæta lýsingum eða upplifun hestaferðamanna af reiðleiðunum, einnig að bæta við myndgallerýi eða myndbandi af reiðleiðum í kortasjónni.

Bein leið á kortasjána er: <http://www.map.is/lh> einnig er hægt að fara á heimasíðu LH <http://lhhestar.is> þar til hægri er gluggi merktur Kortasjá, einnig eru tengingar frá heimasíðum flestra hestamannafélaga í landinu.

Nýjustu upplýsingar um kortasjána er ávallt að finna í fréttatilkynningum á heimasíðu LH og á Facebook síðu Samgöngunefndar; Kortasjá / Samgöngunefnd LH, í dag erum við með 1254 fylgjendur. Bein leið er <https://facebook.com/lhhestar.is> .

Öryggismál / umferðaröryggi:

Hestamenn verða að vera vel á varðbergi er kemur að umferðaröryggi, ekki síst þegar hrossahópar eru reknir meðfram og á þjóðvegum landsins. Eins og við vitum þá leita hross oft upp á þjóðvegina í þessum rekstrum sem getur haft alvarlega afleiðingar fyrir menn, hross og ökutæki. Það er ástæða að vekja athygli á grein um þessi mál sem birtist í Bændablaðinu þann 11. ágúst 2016 „**Hrossastóð í rekstri geta skapað mikla hættu á vegum**“. Greinina ritar Ólafur Kr. Guðmundsson tæknistjóri EuroRAP „European Road Assessment Programme“ eða Umferðaröryggisráð Evrópu. Ekki getum við hestamenn látið ýta okkur frá eða loka þessum reiðleiðum þegar annað býðst ekki, Grein Ólafs fer hér á eftir.

Rekstur lausra hrossa eftir og meðfram vegum getur skapað talsverða hættu jafnt fyrir hrossin og öikumenn sem þurfa að keyra framhjá hrossum í rekstri. Ólafur Kr. Guðmundsson, tæknistjóri EuroRAP, var nýlega í gagnaöflun á Suðurlandi og ók fram á fjögur stóð í slíkum rekstri við Laugarvatn og á Biskupstungnabraut. Í öllum tilfellum urðu umferðartafir, hættuástand og fullt af erlendum ferðamönnum á bílaleigubílum sem vissu ekki hvaðan á þá stóð veðrið. - Ólafur segist ekki skilja af hverju það viðgengist að vera með stóð af lausum hestum í rekstri á og við helstu ferðamannaleiðir á háannatíma. Nær væri gera þetta á kvöldin, snemma á morgnanna eða nóttunni. Hann sagði edlilegast að fá leyfi fyrir þessum rekstri og æskilegt að gera þetta í samráði við lögreglu. - Við búum við það hér á landi að sumt í lögum og reglum fylgir ekki breyttri tækni, samgöngum og samfélagsþróun. Meðal þess er hestaumferð eftir þjóðvegum og á vegsvæðum þeirra. Á sumum landsvæðum er lausaganga búfjár ekki bönnuð og víða girðingar ekki fjárheldar eða ekki til staðar. Almenna reglan er sú að hestaumferð eftir þjóðvegum er heimil, með undantekningum, utan þéttbýlis. Með vaxandi umferð, bundnu slitlagi á þjóðvegum og auknum ferðahraða bíla má hins vegar segja að útilokað sé að ríðandi umferð og rekstur hrossa sé á og við akvegi.“ - Ólafur segir að hross á ferð innan um umferð ökutækja hafi í för með sér óedlilega áhættu fyrir dýr og menn. „Bundið slitlag á vegi hentar ekki fyrir umferð hesta, bæði út frá velferð dýranna og einnig vegna endingar slitlagsins. Þarna geta ákvæði laga um dýravernd og meðferð dýra átt við. Almenn ákvæði um að gæta varúðar og að gæta þess að valda ekki skemmdum á vegamannvirkjum gilda um hestaumferð eins og aðra umferð um vegi og brot á lögunum geta varðað sektum og skapað bótaábyrgð. – „Umferð hestamanna um þjóðvegi sætir almennum takmörkunum og telja verður heimilt samkvæmt umferðarlögum að takmarka eða banna umferð hestamanna um tiltekin þjóðveg vegna umferðaröryggis,“ segir Ólafur.

Í sama blaði er grein eftir Hjört L. Jónsson þar sem er fjallað um að umferð á flestum þjóðvegum sé komin yfir þolmörk, hann kemur einnig inn á að hestaumferð fari ekki saman með akandi umferð. Hann nefnir einnig hættu af því þegar hrossum er beitt á vegkanta og einungis mjó snúra milli umferðar og hrossa.

Full ástæða er fyrir hestamenn að vera vel á tánum vegna þessa þrýstings sem er að myndast um að við víkjum með okkar umferð af vegsvæði þjóðvega. **Hæstiréttur með sinni niðurstöðu í Munkaþverármálinu beinlínis vísar hestaumferð að þjóðvegnum „ já það er orðið vandlifað “.**

LH þing var haldið í Stykkishólmi 14 – 15. október 2016.

Fyrir Ferða- og umhverfisnefnd þingsins lágu þrjú þingskjöl, þ.e. þingskjöl nr. 8. frá stjórn LH, nr. 18. frá hestamannafélaginu Fáki og nr. 35. frá hestamannafélaginu Spretti. All nokkrar umræður urðu um þessi þingskjöl í nefndinni og voru þau samþykkt samhljóða en þingskjál nr. 18. með breytingarum. Að auki lagði Ferða- og umhverfisnefnd þingsins fram ályktun til stjórnar LH, þingskjál nr. 39. Allar þessar tillögur voru samþykktar á þinginu og fara þær hér á eftir.

Þingskjál nr. 8

Flytjandi: stjórn LH

Ályktun:

60. landsþing Landssambands hestamannafélaga haldið í Stykkishólmi 14. og 15. október 2016 samþykkir að LH taki upp eftirfarandi umhverfisstefnu.

LH; leitast við að vera til fyrirmyndar í umhverfismálum og fylgir lagalegum kröfum á sviði umhverfismála.

LH; leggur áherslu á að auðlindir landsins séu nýttar á sjálfbæran hátt í þágu landsmanna og komandi kynslóða til efnahagslegs og félagslegs ábata, án þess að ganga á höfuðstól auðlindanna.

LH; vill jafnframt stuðla að sjálfbærum vexti auðlinda svo sem kostur er með skynsamlegri nýtingu þeirra og leggur áherslu á uppgræðslu landsins þar sem tekið er tillit til fjölbreytileika í náttúru þess.

LH; beinir því til hestamanna að vera í fararbroddi á sviði umhverfismála og stuðla að sjálfbærri þróun í starfi sínu

LH; leggur áherslu á að hestamenn þekkji umhverfisáhrif starfsemi sinnar og leitast við að lágmarka þau áhrif. Til þess að ná stöðugt betri árangri á þessu sviði eru þýðingarmiklir umhverfisþættir vaktaðir og markvisst unnið að umbótum.

LH; beinir því til hestamanna og annarra ferðamanna að sýna náttúru landsins virðingu og leitast við að valda sem minnstu raski í umhverfinu á ferðum sínum um landið.

LH; vill stuðla að góðri umgengni hestaferðamanna og vernd náttúru landsins, m.a. með samstarfi við umhverfis- og náttúruverndaraðila.

LH; leggur áherslu á að uppbygging skála á hálendi Íslands vegna öryggis og þjónustu við ferðamenn skuli vera einföld og umhverfisvæn.

LH; leggur áherslu á að uppbygging samgangna á hálendi Íslands vegna öryggis og þjónustu við ferðamenn skuli falla vel að landinu, vera einföld og umhverfisvæn.

LH; tekur tillit til umhverfismála í allri starfsemi félagsins og stuðlar þannig að betra umhverfi í náttúru Íslands.

LH; leggur áherslu á að starfsfólk og aðrir sem vinna fyrir LH, hafi hæfni og þekkingu til að framfylgja umhverfisstefnu samtakanna.

LH; kynnir stefnu sína í umhverfismálum opinberlega og gerir grein fyrir árangri félagsins í umhverfismálum og stuðlar þannig að opinni og málefnalegri umræðu.

Landssamband hestamannafélaga (LH) telur nauðsynlegt að standa vörð um náttúru landsins jafnframt því að þjóðin vinni ótrauð að bættum lífskjörum sínum. Markmiðið er að hver kynslóð skili landinu og auðlindum þess í betra horfi til þeirrar næstu.

Þingskjal nr. 18

Flytjandi: Fákur

Lagt fyrir: Ferða ó og umhverfisnefnd

Tillaga

60. Landsþing Landssambands hestamannafélaga haldið í Stykkishólmi 14. og 15. október 2016 beinir því til stjórnar LH að fundin verði leið til að mæta auknum kostnaði við viðhald reiðvega vegna mikillar fjölgunar ferðamanna á hestum.

Greinargerð

Mjög mikil aukning hefur orðið í hestatengdri ferðaþjónustu og er útlit fyrir áframhaldandi vöxt í þeirri grein. Reiðvegir eru viðkvæmir í eðli sínu og þar sem hestamannafélög, ríki og sveitarfélög hafa lagt ómælda vinnu og fé í uppbyggingu og viðhald reiðvega í gegnum tíðina. Nefndin telur brýnt að stjórn LH setji málið í forgang. Framlög til reiðvegagerðar hafa dregist saman að raunvirði og eru úr öllum takti við þörfina. Í þessu samhengi vísar nefndin í þingskjal nr. 46 frá 59. Landsþingi LH sem samþykkt var samhljóða á því þingi.

Samþykkt með eftirfarandi breytingum:

Þingskjal nr. 46

Flytjandi: Hestamannafélagið Sprettur

Lagt fyrir: Ferða- og umhverfisnefnd

59. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið á Selfossi 17. og 18. október, 2014 hvetur stjórn Landssambands hestamannafélaga til að beita sér af öllum mætti til þess að fá reiðvegafé aukið verulega frá því sem ætlað er í samgönguáætlun (vegaáætlun) 2011-2022.

Greinargerð:

Í samgönguáætlun (vegaáætlun) 2011 ó 2022 eru framlög til reiðvega ætluð á 1. tímabili þ.e. 2011 ó 2014 230. m. kr. á 2. tímabili 2015 ó 2018 235. m. kr. þ.e. 59. m.kr á ári og á 3. tímabili 260. m. kr. þ.e. 65. m.kr. á ári.

Umsóknir hestamannafélaga um reiðvegafé fyrir árið 2014 nema nær 310. m. kr. Heimild LH til úthlutunar reiðvegafjár nam 50. m.kr. í ár. Með vilyrðum fyrir viðbótarframlögum að upphæð 52. m.kr. frá sveitarfélögum þá nemur ráðstöfunarfé um 102. m. kr. í ár. Þessar fjárhæðir duga ekki til viðhalds þeirra reiðvega sem fyrir eru né heldur til uppbyggingar nýrra reiðvega. Óhætt er að segja að umsóknir hestamannafélaganna um reiðvegafé séu faglega unnar.

Áætlað er að um 35 þúsund íslendingar stundi hestamennsku að staðaldri. Þar af eru um 12 þúsund skráðir í 45 hestamannafélögum. Ferðir á hestum hafa margfaldast bæði í byggð og í óbyggðum, fjöldi hesta sem fer um reiðvegi landsins er umtalsverður.

Um 300 þúsund erlendir ferðamenn komu til landsins á árunum 2001-2003. Kannanir Ferðamálaráðs sýndu að um 20% þeirra sem komu að sumarlagi fóru í hestaferðir. Að vetrarlagi er hlutfallið lægra en þó á bilinu 8-14%. Hestaferðir geta verið allt frá stuttum reiðtúrum í nágrenni hestaleiga til margra daga ferða. Samkvæmt niðurstöðum Ferðamálaráðs og Hagstofunnar þá námu gjaldeyristekjur af erlendum ferðamönnum árið 2001 37,7 ma.kr. þar af voru tekjur vegna hestamennsku og hestatengdrar ferðaþjónustu 7,5 ma.kr. (Skýrsla nefndar um viðbótarfjáröflun til reiðvega, febrúar 2003).

Séu þessar niðurstöður framreiknaðar til árs 2014, þegar stefnir í að ein milljón erlendra ferðamanna sækir Ísland heim, þá er ljóst að tekjur af hestamennsku og hestatengdri ferðaþjónustu nema amk. 25 ma.kr. á ársgrundvelli.

Árið 2003 var reiðvegafé af vegaáætlun 39. m.kr. Í ár er reiðvegafé af vegaáætlun 60. m.kr. hefði reiðvegafé fylgt þróun byggingarvísitölu á tímabilinu þá væri reiðvegafé af vegaáætlun 101,5 m.kr. Þessi þróun hvað reiðvegafé í samgönguáætlun varðar verður ekki eingöngu skýrð með efnahagshruni í þjóðfélaginu árið 2008 og afleiðingum þess. Því er afar brýnt að stjórn LH hlutist til um að snúa þessari þróun við og leiti leiða til að reiðvegafé verði aukid verulega frá því áætlað er í samgönguáætlun 2011-2022.

Samþykkt samhljóða

Þingskjal nr: 35

Flytjandi: Sprettur

Lagt fyrir Ferða- og umhverfisnefnd

Tillaga

60. Landsþing Landssambands hestamannafélaga, haldið á Stykkishólmi 14. og 15. október 2016 samþykkir að LH hafi forgöngu um að láta hanna og framleiða sérstakt öryggistákn eða öryggismerkingu sem fólk sem er í almennum útreiðum geti auðkennt sig með í þeim tilvikum þegar um óvana er að ræða eða riðið er á lítt tömdum eða viðkvæmum hrossum á reiðgötum í þéttbýli.

Greinagerð

Mikilvægt er að forysta hestamanna hlutist til um almennar aðgerðir til að draga úr hættu á slysum í hestamenskunni. Flestir kannast við hversu óþægilegt það er ef riðið er hratt afturundir hrossið sem riðið er á eða gassalega riðið á móti hrossinu. Vitaskuld er meiri hættu á slíkum atvikum eftir því sem fleiri eru á reiðvegum og geta og tilgangur útreiðanna ólík.

Merki það sem hér um ræðir gæti verið borði sem lagður er yfir aðra öxlina og undir hinn handarkrikann. Hann yrði í áberandi lit og framleiddur í mismunandi lengdum.

Beri ríðandi maður slíkan borða er öðrum þeim sem um reiðvegina fara skylt að slá af ferð niður á fet þegar mest er og ríða venju fremur varlega framúr.

Stjórn LH tekur um það ákvörðun eftir að hönnun og reglusetningu varðandi þessa öryggisborða er lokið, hvort samtökin sjálf láti framleiða borðana eða feli það öðrum en borðarnir yrðu í öllum tilvikum seldir og keypti fólk það sem áhuga hefði á að hagnýta sér þá, borðana rétt eins og hvern annan reiðbúnað sinn.

Samþykkt samhljóða

Þingskjal nr. 39

Flytjandi: Ferða- og umhverfisnefnd þingsins

Ályktun:

60. landsþing Landssambands hestamannafélaga haldið í Stykkishólmi 14. og 15. október 2016 samþykkir að beina því til stjórnar LH að standa fyrir málþingi um reiðvegi.

Greinagerð:

Tímabært er að fulltrúar hestamanna, hestaferðafyrirtækja, landeigenda (bænda), Vegagerðarinnar, innanríkisráðuneytisins og sambands íslenskra sveitarfélag hittist og ræði um reiðvegi, stöðu þeirra og hvert stefni.

Sextán á eru liðin frá því að haldið var málþing um reiðvegi, á Hólum í Hjaltadal árið 2000, og því orðið löngu tímabært að kalla eftir umræðum um reiðvegamáli.

Samþykkt samhljóða

Málþing um úrbætur í reiðvegumálum:

Eins og kemur fram í þingskjali nr. 39 frá LH þingi þá var samþykkt tillaga um að halda málþing um reiðvegi. Undirritaður ásamt Sæmundi Eiríkssyni Ferða- og Samgöngunefnd ásamt stjórnarmönnum Helgu B. Helgadóttur og Jónu Dís Bragadóttur ásamt Hjörnyu Snorradóttur af skrifstofu LH höfum unnið að skipulagi málþingsins. Málþingið verður haldið þann 14. október nk. á sal Menntaskólans í Borgarnesi.

Áætluð dagskrá:

Jóna Dís ráðstefnustjóri
Hjörny eða Hilda ritari

Mæting og skráning 10.00 – 10.30

10.30 Setning

Ávarp : Ásta Þorleifsdóttir samgönguráðuneyti.

Erindi:

- 10:45 LH Ferða- og samgöngunefnd ó Halldór H. Halldórsson
- 11:00 Reiðvegir flokkun og skráning í kortasjá LH ó Sæmundur Eiríksson
- 11:15 Reiðvegir gerð og uppbygging Vegagerðin ó Haraldur Sigursteinsson
- 11:30 Reiðleiðir í Þingvallabjórðgarði - Einar Á Sæmundsen
- 11:40 Reiðleiðir í Vatnajökulspjórðgarði ó Þórður H Ólafsson
- 11:50 Umræður / fyrirspurnir

12:00 - 13:00 Hádegisverður

Erindi:

- 13:00 Umferðaröryggi; reiðvegir / akvegir Ólafur Kr. Guðmundsson
- 13:15 Veghald reiðvega ó Arnór Halldórsson
- 13:30 Hestaferðafyrirtæki ó Begga Rist
- 13:45 Landvernd / náttúruvernd ó Landgræðslustjóri Árni Bragason
- 14:00 Mosfellsheiðagötur ó Bjarki Bjarnason
- 14:15 Umræður / fyrirspurnir

Kaffihlé

15:00 – 16:00 Vinnuhópar

- Hugmyndir um úrbætur í reiðvegamállum
- Fjármögnun reiðvega.
- Hestaferðir almennt.
- Hestaferðir um þjóðgarða.
- Bætt umferðaröryggi.

Samantek og útbúin áskorun um úrbætur í reiðvegamállum til yfirvalda.

Lokaorð varaformaður LH Jóna Dís Bragadóttir.

16:15 -16:30 Ráðstefnuslit

Í aðdraganda mállþingsins átti undirritaður ásamt Helgu B. Helgadóttir fund með samgönguráðherra Jóni Gunnarssyni, efni fundarins fer hér á eftir.

Fundur LH með samgönguráðherra 30.08.2017

Fundarstaður Samgönguráðuneytið Sölvhólsögötu 7 í Tómothúsum, salur á 4. hæð. Viðstaddir; frá Samgönguráðuneyti; Jón Gunnarsson samgönguráðherra (JG), Sigurbergur Björnsson deildarstjóri í ráðuneytinu (SB) og Ólafur E. Jóhannsson aðstoðarmaður ráðherra (ÓEJ) frá LH voru þau Helga B. Helgadóttir stjórnarmaður (HBH) og Halldór H. Halldórsson Ferða-og samgöngunefnd (HHH). Fundartími kl. 9:00 ó 9:45.

HHH opnaði á umræður um úrbætur í reiðvegamállum ekki síst með tilliti til gífurlegrar aukningar í hestaferðum og hestatengdri ferðaþjónustu. Vitnaði í að nú væri svo komið að sveitarfélög eru farin að fella út reiðleiðir við skipulagsbreytingar hjá sér m.a. vegna ágangs hestaferða. Nefndi nýleg dæmi um skipulagsbreytingar á reiðleiðum í Bláskógabyggð, frá Hvítárnesi og Árbúðum norður á Kjalveg. Breytingar sem eru vegna ágangs stórra hestaferðahópa. 164 aðilar eru með leyfi frá Ferðamála-stofu fyrir hestaferðir.

HHH ræddi Samgönguáætlun. 2015 ó 2018, 60. m.kr. á ári til reiðvega eins og verið hefur frá 2010, árið 2009 var reiðvegafé orðið 70. m.kr. Í samgönguáætlunum 2019 ó 2026 sem liggja fyrir Alþingu er gert ráð fyrir sömu fjárframlögum þ.e. 60. m.kr. á ársgrundvelli. Dugir engan veginn til viðhalds þeirra reiðvega sem fyrir eru og hvað þá til nýframkvæmda. Í samgönguáætlun er 50% hækkun á framlögum til göngu- og hjólastíga 2017 sem er vel.

JG ræddi samgönguáætlun og vilja til að auka við reiðvegafé, unnið er að samgönguáætlun 2018- 2030 í ráðuneytinu. Hann sagði ljóst að framlög til reiðvega hefðu setið eftir og að finna þyrfti leiðir til að bæta úr því. Hann gæti engu lofað en vilji væri til þess, allt aukið fjármagn sem til yrði í þjóðarúinu færu til velferðar- og heilbrigðismála. Níu milljarðar aukalega hefðu fengist til viðhalds vegakerfisins sem væri í molum. JG nefndi að á haustmánuðum yrðu væntanlega

kynntar tillögur um úrbætur á vegakerfinu út frá höfuðborgarsvæðinu og hvernig þær yrðu fjármagnaðar.

HBH ræddi hestaleigur og hvernig þær gerðu út á reiðvegi sem hestamannafélögin byggðu upp með opinberu fjármagni og ómældri sjálfboðavinnu, **HHH** það er nefnt hjá Vegagerðinni að hestamenn leggi 5 mtr. af reiðvegum fyrir hverja 2 mtr. sem Vegagerðin leggur. **JG** við í ráðuneytinu erum tilbúin að funda með hestamönnum um það hvernig eða hvort hægt er að finna leiðir til að bæta úr þessum málum. Tók sem dæmi ljósleiðaraverkefni sem verið er að vinna um landið. **HHH** benti á að þjóðarbúið nyti gífurlegra tekna af hestamennsku og hestatengdri ferðaþjónustu svo að hleypur á milljörðum á ársgrundvelli og vitnaði í skýrslur nefnda samgönguráðherra um reiðvegamá. 1998 um reiðvegi, 1999 um reiðvegi á miðhálandi Íslands, 2003 um aukið fjármagn til reiðvega. LH hefur í samstarfi við Vegagerðina fylgt eftir ýmsum tillögum sem hafa komið frá þessum nefndum. M.a. útgáfa reiðvegahandbókar og skráning og flokkun reiðvega í kortasjá. **HHH** nefndi einnig samkomulag milli LH og Vegagerðarinnar frá 1982 um að þar sem vegir eru lagðir bundnu slitlagi og liggja frá þéttbýli eða annars staðar þar sem vænta má mikillar umferðar skuli gerður reiðvegur samhliða og að Vegagerðin færi ekki eftir þessum samkomulagi nema að takmörkuðu leyti.

HHH sagði frá skráningu reiðleiða í kortasjá www.map.is/lh hjá Loftmyndum ehf í samstarfi við Vegagerðina. Þar koma m.a. fram nafn reiðleiðar og lengd í km. Hægt er að sækja gps hnit fyrir reiðleiðir og skála í kortasjána og hlaða niður í gps tæki. Gerð er grein fyrir reiðvegaframkvæmdum í kortasjónni. Samningur hefur verið gerður við Neyðarlínuna um afnot af reiðleiðaferlum í kortasjónni. Reiðleiðaferlarnir hafa einnig verið afhentir Umhverfisráðuneyti vegna undirbúningsvinnu við stofnun miðhálandisþjóðgarðs.

HHH ræddi umferðarlög, ekkert er minnst á reiðvegi eða reiðstíga í gildandi umferðarlögum, 1987 nr.50 30. mars með síðari breytingum. Það eina sem sem lítur að hestum í umferðarlögum er í 45.gr. 3. mgr. og segir *Enginn má hjóla eða reyna að hjóla eða reyna að stjórna hesti, ef hann er undir svo miklum áhrifum áfengis eða annarra örvandi eða deyfandi efna, að hann geti eigi stjórnað hjólinu eða hestinum örugglega.*

Hestamenn hafa í mörg ár barist fyrir því að reiðvegir fái skilgreiningu í umferðarlögum og að réttarstaða ríðandi umferðar verði tryggð. Meðal annars með því að akstur vélknúinna ökutækja verði bannaður á skilgreindum reiðvegum og stígum, eins og á við m.a. um gangstíga og gangstéttir.

HHH sagði frá nefndaráli meirihluta Umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis um frumvarp til umferðarlaga frá 12. mars 2013 á 141 löggjafarþingi þar sagði í ákvæði um reiðstíga. Eins og fram hefur komið í umsögnum og í umræðu á Alþingi vilja hestamenn tryggja réttarstöðu ríðandi umferðar í umferðarlögum þannig að akstur vélknúinna ökutækja á reiðstígum verði bannaður. Þeir hafa bent á að ekki sé að finna skilgreiningu á reiðvegum eða neitt er varðar réttarstöðu hestaumferðar á skilgreindum reiðvegum, stígum eða slóðum. Að þeirra mati verði að rúmast í nýjum umferðarlögum ákvæði þess efnis að akstur vélknúinna ökutækja sé óheimill á skilgreindum reiðstígum og slóðum. Hugtakið reiðstígur er hvorki í umferðarlagafrumvarpinu eða núgildandi umferðarlögum. Meirihlutinn gerir af þessu tilefni tillögu að breytingu á 16. gr. frumvarpsins þannig að nýjum málslíð verði bætt við 1. mgr. 16. gr.: **Sama á við um almenna reiðstíga sem skipulagðir hafa verið á vegum sveitarfélaga og eru merktir sem slíkir.**

Því miður þá þá náðist ekki klára frumvarp til umferðarlaga á 141. löggjafarþingi 2012 ó 2013 og ekkert varð úr að þetta ákvæði næði inn í Umferðarlög.

JG við vitum af þessu hér í ráðuneytinu og erum að vinna í breytingum á umferðarlögum, beindi orðum að **SB**, verður þetta ákvæði ekki inni í breytingunum? **SB** býst við því, en hestamenn eru hvattir til að senda inn erindi vegna þessa, best að fá svona ákvæði inn strax á vinnslustigi. Gert er ráð fyrir að ný umferðarlög verði lögð fyrir Alþingi á nýju ári, en þau verða til umsagnar frá 29. september. LH þarf að fylgjast vel með og senda umsagnir og athugasemdir til vinnuhópsins.

HHH ræddi vegalög, og þá helst veghald reiðvega og vitnaði í 12. og 13 gr. vegalaga.

■ **12.gr. Almenn.**

Veghaldari ber ábyrgð á veghaldi vegar. Við veghaldið skal gæta umferðaröryggis og að umferð eigi greiða og góða leið um vegi að teknu tilliti til umhverfis-, náttúru- og minjaverndar í samræmi við kröfur sem leiðir af gildandi lögum á hverjum tíma.

■ **13.gr. Veghaldarar.**

Vegagerðin er veghaldari þjóðvega. Sveitarfélög eru veghaldarar sveitarfélagsvega.

Eigendur einkavega hafa veghald þeirra.

En hver telst veghaldari reiðvega. Óvissa er í lögum í dag hver telst veghaldari reiðvega, vilji er til þess hjá Vegagerðinni að skýrt verði í endurskoðun á vegalögum að veghald reiðvega verði hjá hestamannafélögunum. **HHH / HBH** lýstu andstöðu við að hestamannafélög hafi veghald reiðvega. **JG** hver telji þið að eigi að hafa veghald reiðvega? Teljum það eiga að vera hjá ríki eða sveitarfélögum, fjármagn kemur frá þeim aðilum og sveitarfélögin skipuleggja reiðvegi. **JG** það verða þá að vera sveitarfélögin.

HBH / HHH ræddu málþing um reiðvegi 14. október 2017 í sal Menntaskólans í Borgarnesi kl. 10:30 ó 15:00.

Er Samgönguráðherra reiðubúinn að flytja ávarp við opnun málþingsins ? **JG** er tilbúinn til þess, en óskar eftir að formlegt erindi vegna þessa verði sent á aðstoðarmann sinn olafur.einar.johannsson@srn.is

Fulltrúm ráðuneytisins var afhent eintak af Reiðvegahandbókinni, umhverfisstefnu LH, umferðar- og umgengnisreglum LH og samantekt yfir úthlutanir reiðvegafjár frá 1995 til dags í dag.

HHH / HBH

Í framhaldi fundar með ráðherra ver sent erindi til samgönguráðuneytisins með beiðni um að við endurskoðun á umferðarlögum verði tillit tekið til óska hestamanna um skilgreiningu reiðvega í umferðarlögum.

Sigurbergur Björnsson
Samgönguráðuneytinu

Landssamband hestamannafélaga ítrekar fyrri athugasemdir og leggur fram óskir um að við endurskoðun umferðarlaga í Samgönguráðuneytinu skuli gert ráð fyrir skilgreiningu á reiðvegi í frumvarpi til umferðarlaga og að réttarstaða ríðandi umferðar tryggð í því frumvarpi með banni við akstri vélknúinna ökutækja á skilgreindum reiðvegum. Það er einörð krafa hestamanna að fullt tillit verði tekið til krafna um að reiðvegir verði skilgreindir í umferðarlögum, sem og var í drögum 0709 að umferðarlögum, og réttarstaða ríðandi umferðar verði þannig tryggð. Það er mat hestamanna að í umferðarlögum eigi reiðvegir heima, þar eru hjóla- og göngustígar sem eru flokkaðir sem almennir stígar ásamt reiðstígum í Vegalögum.

LH bendir á nefndarálit meiri hluta umhverfis- og samgöngunefndar frá 12. mars 2013.

Nefndarálit

um frumvarp til umferðarlaga.

Frá meiri hluta umhverfis- og samgöngunefndar.

Ákvæði um reiðstíga.

Eins og fram hefur komið í umsögnum og í umræðu á Alþingi vilja hestamenn tryggja réttarstöðu ríðandi umferðar í umferðarlögum þannig að akstur vélknúinna ökutækja á reiðstígum verði bannaður. Þeir hafa bent á að ekki sé að finna skilgreiningu á reiðvegum eða neitt er varðar réttarstöðu hestaumferðar á skilgreindum reiðvegum, stígum eða slóðum. Að

þeirra mati verði að rúmast í nýjum umferðarlögum ákvæði þess efnis að akstur vélknúinna ökutækja sé óheimill á skilgreindum reiðstígum og slóðum. Hugtakið reiðstígur er hvorki í umferðarlagafrumvarpinu né í núgildandi umferðarlögum. Meiri hlutinn gerir af þessu tilefni tillögu að breytingu á 16. gr. frumvarpsins þannig að nýjum málslíð verði bætt við 1. mgr. 16. gr.: **Sama á við um almenna reiðstíga sem skipulagðir hafa verið á vegum sveitarfélags og eru merktir sem slíkir.**

Alþingi, 12. mars 2013.

Ólafur Þór Gunnarsson, form., frsm.
Ólína Þorvarðardóttir.
Skúli Helgason.
Pétur Georg Markan.
Álfheiður Ingadóttir.

Frumvarp til umferðarlaga.

(Lagt fyrir Alþingi á 141. löggjafarþingi 2012/2013.)

16. gr.

Notkun akbrauta og sérreina.

Ökumaður skal aka á akbraut. Bannað er að aka eftir gangstétt, göngustíg, hjólastíg og göngugötu, sbr. þó 2. mgr. 26. gr. og 4. mgr. 41. gr.

Þar sem sérstakar reinar eru fyrir mismunandi akstur ökutækja skal ökumaður að jafnaði nota þá rein sem ökutæki hans er ætluð.

Veghaldara er heimilt, að fengnu samþykki lögreglu, að ákveða hvaða ökutæki megi almennt eða í einstökum tilvikum aka á sérreinum og skal sú ákvörðun tilgreind með umferðarmerkjum. Við ákvörðunina skal þess m.a. gætt að tekið sé tillit til umferðaröryggis vegfarenda, umhverfissjónarmiða og skilvirkni samgangna.

Þjóðgarðar:

Þingvallarþjóðgarður:

Opnuð var ný reiðleið um Þingvallarþjóðgarð, Bláskógaleið, rekstrarleið frá Ármannsfelli að Gjábakka. Hvergi þarf að þvera akvegi á þessari leið eins og er á Hrauntúns- og Skógarkotsleið, sem er til mikilla bóta og öryggisatriði fyrir hesta og menn.

Vatnajökulsþjóðgarður:

Lögð hefur verið fram ný stjórnunar og verndaráætlun fyrir Vatnajökulsþjóðgarð. Við fyrstu skoðun virðist sem að reiðleiðir og áningastaðir séu ásættanlegir í verndaráætlun þjóðgarðsins að undanskildu Vonarskarði. Óásættanlegt er að ekki skuli leyfð hestaumferð í austanverðu Vonarskarði. Gönguleiðin er í vestanverðu skarðinu, ríðandi umferð í austanverðu skarðinu ætti alls ekki að trufla upplifun gangangi vegfarenda. Í austanverði Vonarskarði er land þurr gróðursnauðir sandar og melar sem vart marka spor. (sjá kafla um SAMÚT).

Miðhálandisþjóðgarður:

Sem áður hefur verið nefnt þá er unnið að stofnun miðhálandisþjóðgarðs í Umhverfisráðuneytinu, undirritaður ásamt Sæmundi Eiríkssyni voru boðaðir á fund með Birni H Barkarsyni í ráðuneytinu vegna reiðleiðaferla innan væntanlegs þjóðgarðs.

Fundur hjá Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Fundargerð:

Frá fundi hjá Umhverfis- og auðlindaráðuneyti Skuggasundi 1
fimmtudaginn 17. nóv 2016, kl.09.00 ó 09.45.

Mættir til fundarins voru :

Björn Helgi Barkarson sérfræðingur á Skrifstofu Landgæða Umhv., Halldór H. Halldórsson formaður Ferða- og samgöngunefndar LH og Sæmundur Eiríksson formaður reiðveganeftdar SV-svæðis.

BB : Sigrún Magnúsdóttir skipaði nefnd (sjá hjálagt) í júlí til þess að fara yfir hugmyndir um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu og er verið að safna saman gögnum sem til eru á þessu svæði. Landmælingar hafa sett upp vefsíðu þar sem allar þessar upplýsingar eru aðgengilegar fyrir nefndarmenn og ráðgjafa nefndarinnar (sjá hjálagt). Reiðleiðir sem sýndar eru á Kortasjá LH eru mjög góð gögn sem gott væri að hafa þarna inni.

HH/SE : Sagt frá forsögu þess að lagt var til og byrjað að safna saman gögnum um reiðleiðir. Nú eru reiðleiðir hnitsettar inn á Kortasjá LH í samvinnu við Vegagerðina. Inn í Kortasjá eru settar allar reiðleiðir sem koma fram á aðalskipulögum sveitarfélaga og gamlar þjóðleiðir.

Í Kortasjá eru reiðleiðir sýndar ofan á loftmyndagrunni Loftmynda ehf. Loftmyndir ehf sjá um rekstur á Kortasjanni og þeir hafa jafnframt séð um alla forritunarvinnu við Kortasjanna. Reiðleiðaferlar eru eign LH og það þarf að gera fyrirvara um birtingu og notkun þeirra inn á vefsíðu um þjóðgarðinn.

Rætt um afstöðu hestamanna til þjóðgarðs. Hestamenn eru ekki á móti þjóðgarði, en vilja hafa leyfi til þess að ferðast um hann.

BB : Skoðuð vefsíða sem sett hefur verið upp fyrir hálandisþjóðgarð. Ytri mörk þjóðgarðs eru miðuð við þjóðlendur eins og þær liggja fyrir núna, frekari útfærsla verður unnin í samráði við þau sveitarfélög sem eiga land að þjóðgarðinum en þau er alls 22. Gert er ráð fyrir að ljúka áfangaskýrslu um þjóðgarðinn fyrir árslok og lokaskýrslu 1. mars 2017.

Rætt um reiðleiðir og akstur vélknúinna ökutækja. Spurt um kortagrunn sem kveðið er á um í Náttúrverndarlögum þar sem merkja skal vegi og vegslóða þar sem heimilt er að aka vélknúnum ökutækjum ?

BB : Verið er að vinna reglugerð þar sem fram kemur að sveitarfélög skulu í endurskoðun á aðalskipulögum skilgreina vegi og vegslóða og notkun þeirra og útbúa vegaskrá. Vegagerðin heldur utan um vegaskrár og umræddur kortagrunnur verður í umsjá Landmælinga.

Skráð Sæmundur Eiríksson

Útlínur væntanlegs miðhálandisþjóðgarðs:

Reiðleiðaferlar vegna Hálandisþjóðgarðs :

Á fundi þann 17. nóvember 2016 hjá Umhverfis- og auðlindaráðuneyti óskaði Björn Helgi Barkarson eftir því að fá afhenta reiðleiðaferla Landssambands Hestamannafélaga sem hluta af upplýsingaöflun vegna undirbúningsvinnu við Hálandisþjóðgarð.

Reiðleiðaferlar eru eign LH og skulu aðeins notaðir við þessa undirbúningsvinnu. Reiðleiðaferlar skulu aðeins birtast á vefsíðu sem Landmælingar Íslands hafa sett upp vegna undirbúningsvinnu fyrir Hálandisþjóðgarðinn og skal koma fram að reiðleiðaferlar og tengd gögn eru frá LH. Ekki er heimilt að birta reiðleiðaferla eða tengd gögn á öðrum vefsíðum eða að gefa út kort með þeim.

Skýringar við reiðleiðaferla :

Í tag fyrir hverja reiðleið undir GPSTRACK er annaðhvort stö fyrir sttrueð eða šfö fyrir false.

Fyrir šfö kemur upp í kortasjá þessi texti : šLeið óviss, ekkert GPSö

Name:	Value:	Display
GM_LAYER	Stofnleiðir	
gid	657	
vegflokkur	S	
reidv_nr	R15.07	✓
heiti	Svinámes	
stada	L2	
lysing	Á vegi um Tungufellsdal og vestan Búfells	
heiti_upph	Tungufell	
heiti_enda	Svinámes	
stefna	R1	
gerd_reidv	B	
lengd	31346	
gpstrack	t	

OK

Skýringar við reiðleiðaskráningu

Uppbygging:

- Gerð A,** Heilsársvegur með mikla umferð (hesthúshverfi - þéttbýli).
- Gerð B,** Heilsársvegur með litla umferð og sumarleiðir.
- Gerð C,** Rudd og grjóthreinsuð leið með 5 - 30 cm. malarlagi
- Gerð D,** Slóð eða vegir þar sem ekki er þörf ofanburðar, undirstaðan burðarhæf, en hugsanlega að hreinsa burt fyrirstöður

Núverandi staða:

- R1,** Reiðvegur amk. 2,5 m breiður, ber þunga, slétt yfirborð.
- R2,** Reiðvegur amk. 2,5 m breiður, ber þunga, óslétt yfirborð.
- R3,** Reiðvegur amk. 2,5 m breiður, ber lítið, óslétt yfirborð.
- L1,** Slóð, greið og hindranalaus leið, slétt yfirborð.
- L2,** Slóð, greið og hindranalaus leið, óslétt yfirborð.
- L3,** Slóð, ekki greið, opið, slæmt yfirborð.
- LX,** Ætlað riðandi umferð en hindrun á leiðinni.
- XX,** Enginn reiðvegur, en ráðgerður samkvæmt skipulagi.

Vegflokkur:

- B,** Þéttbýlisleið, leiðir í nágrenni við þéttbýli og annars staðar þar sem búast má við mikilli hestaumferð. Einnig leiðir á milli hesthúshverfa.
- S,** Stofnleiðir, aðalleiðir sem liggja á milli sveitarfélaga, tengja saman sveitir og þéttbýli annars vegar og hálandið hins vegar. Aðalleiðir í byggð utan þéttbýlis.
- H,** Héraðsleiðir, tengingar á milli bæja og fornar leiðir, sem ekki þola mikla umferð. Yfirleitt aðeins gert ráð fyrir einstaklingsumferð.

Skipulagsmál:

Samgöngunefnd LH reynir ávallt af fremsta megni að fylgjast með öllum skipulagsbreytingum er geta varðað reiðleiðir og bregst við þeim skipulagsbreytingum með viðeigandi hætti. Enn og aftur skal það brýnt fyrir hestamönnum að standa vörð um reiðleiðir á skipulagi á sínum svæðum, alltaf er erfiðara að koma inn breytingum eftir að búið er að samþykkja skipulagið. Eftirfarandi aths. voru gerðar við endurskoðað aðalskipulag Bláskógabyggðar 2015 ó 2027:

- Vantar reiðleið með Kjósarskarðsvegi.
- Vantar reiðleið með Öxará um Leggjjarbrjót.
- Vantar gömlu reiðleiðina frá Svartárgili um Gagnheiði.
- Reiðleið um Kjalveg frá Árbúðum að Þverbrekknamála aðeins sýnd sem gönguleið,
 - Þess í stað er farið frá Árbúðum með Svartá og um vegslóða að Þverbrekknamála.
 - Vantar að merkja gönguleið frá Árbúðum að Þverbrekknamála einnig sem reiðleið.
 - Vantar að gamla reiðleiðin um Hvítárnes og norður með Fúlukvísl að Þverbrekknamála verði merkt sem reiðleið.

SAMÚT.

LH er aðili að SAMÚT samtökum útivistarfélaganna, formaður SAMÚT er Sveinbjörn Halldórsson frá Ferðaklúbbnum 4X4. Formaður SAMÚT á sæti í undirbúningsnefnd um stofnun miðhálandisþjóðgarðs. Ljóst er að útivistarhópar þurfa að halda vöku sinni gagnvart hinu opinbera til að lenda ekki utangarðs í undirbúnings vinnu við stofnun miðhálandisþjóðgarðs. Talsvert hefur verið um lestur skýrslna og athugasemdir gerðar.

Einnig hefur talsverð vinna verið í að fá opnað á reið- og akstursleið um Vonarskarð í Vatnajökulsþjóðgarði.

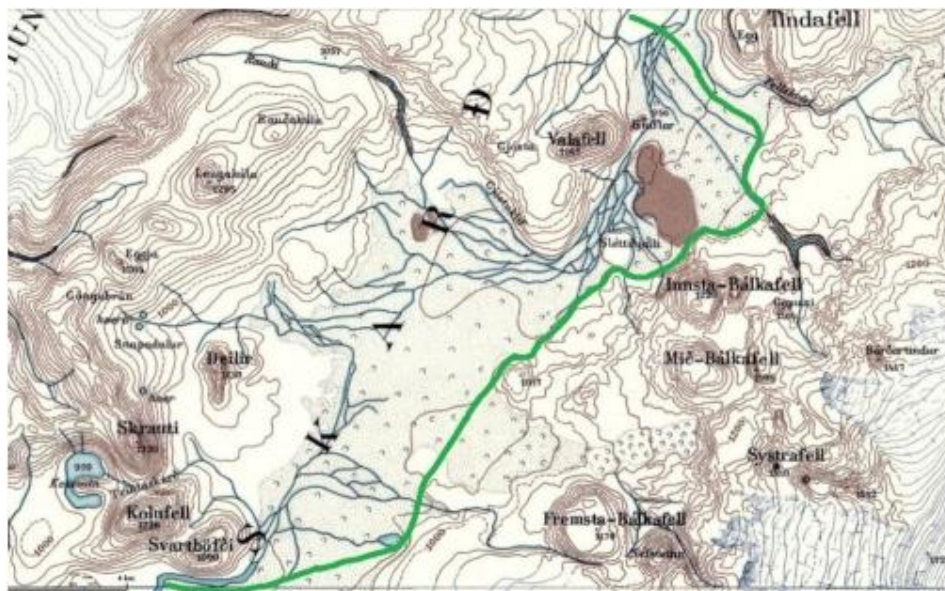
Tillaga að leið fyrir ökutæki og hesta um Vonarskarð. Lögð fram af SAMÚT 01.11.2016.

Ekið verði um Vonarskarð austanvert frá vaði yfir Köldukvísl sunnan Svarthöfða og eftir slóð sem liggur í austurátt þar til komið er inn á leið sem valin var af starfsmönnum þjóðgarðsins sumarið 2014 fyrir hesta. Sú leið liggur í norðurátt á mótis við Hnífla, þaðan verði valin leið vestur yfir Skjálfa andafljót sem lægi milli Hnífla í suðri og Tindafells í norðri.

Þessi leið hefur verið farin um áratugi og er enn ekin af vísindamönnum sem sinna mælitækjum á svæðinu. Á þessari leið er stórbrotið landslag og hún liggur um gróðursnautt svæði. Opin ökuleið myndi gefa aukna möguleika á að njóta ferða um svæðið án þess að hætta sé á að náttúru landsins verði fyrir óafturkræfum áhrifum.

Lagt er til að stjórn VJP samþykki að þessi leið verði opin og að nánari lega leiðarinnar verði valin í vettvangsskoðun á staðnum.

Mynd sem sýnir væntanlega legu leiðarinnar:

Athugasemdir SAMUT og viðbætur vegna rannsóknarskýrslu um Vonarskarð.

31.05.2017

Svokölluð śrannsóknarskýrslað var gerð um Vonarskarð 2013 en gerðar hafa verið alvarlegar athugasemdir við hana. Þrátt fyrir það er skýrslunni enn haldið á lofti í stjórnkerfi Vatnajökulsþjóðgarðs og valdhafar þar skýla sér ítrekað á bakvið hana.

Nokkrar mikilvægar staðreyndir koma ekki fram í śrannsóknarskýrslunnið en þær skipta máli varðandi ákvörðun um að hætta við akstursbann um Vonarskarðið.

- Í kafla 1. śInngangurð kemur hvergi fram að svæðisráð Vestursvæðis vildi ekki loka ökuleiðinni um Vonarskarð. Tillaga þeirra um stjórnunar og verndaráætlun sem lögð var fyrir stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs var með opna ökuleið gegnum Vonarskarðið. Stjórn Vatnajökulsþjóðgarðs gekk þvert á vilja svæðisráðsins og lokaði leiðinni.
- Hvergi kemur fram að SAMÚT lagði fram sáttatillögu um að akstur yrði einungis heimill eftir september ár hvert en því var hafnað.
- Í skýrslunni er ekki minnst á reiði- og mótmælaöldu í framhaldi af þessu. Ekki er minnst á fjölmenn mótmæli þegar hundruð manna frömdu gjörninginn śjarðarför ferðafrelsis á Íslandið og reistu táknrænan kross á Kistuöldu sumarið 2011. Í skýrslunni er í staðinn notað lágstemmt orðalag eins og śnokkur gagnrýni kom framð og śfannst nokkrum hagsmunahópum að sér vegiðð.
- Í kafla ś4. Ferðir og ferðaleiðirð kemur hvergi fram að ökuleiðin sem var lokað við stofnun Vatnajökulsþjóðgarðs liggur austan við Deili milli Svarthöfða og Gjóstu. Hvorki er minnst á þessa slóð né sýnt á korti hvar hún liggur. Ekki er heldur minnst á aðra leið sem hefur verið ekin austast í Vonarskarðinu.
- Í kafla ś4.1 Leiðangrar og rannsóknir í Vonarskarðið er þess ekki getið að leiðin um Vonarskarð hefur verið vinsæl ferðaleið þeirra sem ferðast á eigin ökutækjum um hálendið, sérstaklega seinni part sumars og á haustin.
- Ekki kemur fram að með ökuleið um Vonarskarð er hluti af samfelldri ökuleið frá Jökulheimum um svokallaða Bárðargötu norður með Vatnajökli norður að Gæsavatnaleið sem liggur svo áfram að Holuhrauni og áfram í Dreka. Með lokun á ökuleið um Vonarskarð er þessi einstaka ferðaleið slitin í sundur.
- Ekki kemur heldur fram að gangandi ferðamenn gefast gjarnan upp á Bárðargötu vegna þess hversu erfið hún er vegna stórra vatnsfalla. Björgunarlið hefur þurft að aka langar leiðir utan vega innan Vatnajökulsþjóðgarðs eftir þeim sem hafa reynt að krækja fyrir árnar upp á jökul en gefist upp.
- Ekki kemur fram að með lokun gömlu ökuleiðarinnar um Vonarskarð lengdist ökuleiðin milli Svarthöfða og Gjóstu úr 12 km í yfir 100 km. Ökuleið fyrir trúss fyrir göngufólk milli Svarthöfðaskála og Gjóstuskála yrði svo löng að rætt var í alvöru um að leggja nýjan og styttri veg frá Svarthöfða um sunnanverðan fjallgarðinn yfir í Nýjadal.
- Ekki kemur fram að vegna þessarar lengingar er frekar óhentugt fyrir fólk sem ferðast á eigin vegum að ganga milli fyrirhugaðra gönguskála, selflytja þarf bíla yfir 100 km í stað 12 km.
- Ekki kemur fram að kostnaður vegna eftirlits vísindamanna með skjálftamælum sem eru nyrst og syðst í Vonarskarði er talsvert meiri eftir að ökuleiðinni gegnum Vonarskarð var lokað. Rúmlega 5 km eru milli mælanna í loftlínu og auðvelt að aka stystu leið milli þeirra ef það væri leyft. Í staðinn þarf að aka yfir 100 km sem lengir vinnuferðir á svæðið um einn dag.
- Hvergi kemur fram að í miðju Vonarskarði eru stórir varnargarðar sem Landsvirkjun lét ýta upp í tengslum viðvirkjunarframkvæmdir á áttunda áratugnum. Með þessum varnargörðum átti að færa vatnaskilin sem liggja um Vonarskarðið þannig að vatn frá upptökum Skjálfafljóts færu til

suðurs en ekki norðurs. Tilraunin mistókst og skörð komu fljótt í varnargarðana. Leifar af þeim sjást vel í Google Earth á um 3,5 km kafla. Nyrst er heill stíflugarður um 200 mtr. langur og nokkura metra hár. Ökuleiðin um Vonarskarð lá um hluta þessara varnargarða. Í skýrslunni er fjallað um svæðið eins og það sé ósnert víðerni.

- Þeir sem ekki þekkja staðhætti fá á tilfinninguna við lestur skýrslunar að viðkvæmu svæðin nái yfir allt Vonarskarðið og þegar ekið er gegnum skarðið þurfi að fara um þessi viðkvæmu svæði. Hið rétta er að viðkvæmu svæðin eru einungis á tiltölulega litlu svæði í Vonarskarði, í Snapadal og austurhlíðum Tunafellsjökuls. Gamla ökuleiðin sem lokað var liggur austan við Deili og liggur hvergi um viðkvæm svæði. Áður var stundum ekið um Snapadal og enn sjást ummerki um það. Slíkur akstur var aflagður fyrir áratugum og auðvelt er að koma í veg fyrir að hann hefjist aftur með merkingum. Í skýrslunni eru þessi ummerki eftir akstur sýnd á myndum en þess ekki getið að þau eru fjarri ökuleiðinni sem var lokað. Gamla ökuleiðin kemst viðkvæmum svæðum við norðurenda Snapadals. Þar myndi henta að merkja bílastæði fyrir akandi ferðalanga sem hefðu hug á að ganga um viðkvæmu svæðin. Gönguleiðin um Vonarskarð liggur nálægt þessum stað en auðvelt væri að færa hana vestar þannig að gangandi ferðalangar þyrftu ekki að verða varir við ökuleiðina. Aðskilnaður í tíma myndi einnig tryggja að gangandi ferðalangar yrðu aldrei varir við ökutæki á þessari leið.

Rökstuðningur SAMUT fyrir akstri um austanvert Vonarskarð, sáttaleiðin.

31.05.2017

Reynt hefur verið eftir megni að hrekja rangfærslur þess efnis að lokunin á gömlu ökuleiðinni hafi verið nauðsynleg til að vernda viðkvæm svæði. Þar er þó við ramma reip að draga þar sem öflugt stjórnvald eins og Vatnajökulsþjóðgarður stóð að þessum rangfærslum. Nú hefur loks tekist að sýna fram á þetta. Enn heyrast þó áhyggjuraddir í stjórnkerfi Vatnajökulsþjóðgarðs um að svæðið myndi ekki þola aukinn ágang sem myndi fylgja akandi umferð í námunda við þau. Hólar hljómur er í þessum rökum vegna þess að á sama tíma og ökuleiðinni var lokað stikaði þjóðgarðurinn gönguleið um viðkvæmustu svæðin án nokkurra varnaðarmerkinga eða leiðbeininga og stefnir að byggingu skála fyrir göngufólk við báða enda Vonarskarðsins. Þetta opinberar fyrirætlanir um að beina þúsundum manna gangandi á hverju ári um viðkvæmustu svæðin. Einungis fjárskortur hefur komið í veg fyrir þessar fyrirætlanir og þær er enn að finna í stjórnskjölum þjóðgarðsins

SAMUT telur hafið yfir allan vafa að ökutæki á ferð eftir 1. september myndi ekki trufla göngufólk sem væri á ferðinni um mitt sumarið. Seinni hluta ágúst er farið að hausta á svæðinu og varasamt að vera þarna gangandi. Akandi haustumferð myndi örugglega ekki valda of miklu álagi umfram það álag sem fyrirhuguð fjöldaumferð gangandi veldur. Þess vegna væri einfaldast og eðlilegast að leiðrétta upphaflegu lokunina sem var gerð á sínum tíma í trássi við stjórnskipulag Vatnajökulsþjóðgarðs.

Af tillitssemi við áhyggjuraddir vegna viðkvæmu svæðanna í Snapadal hefur SAMUT þó lagt fram sáttatillögu um að ekið verði austast í Vonarskarði en ekki eftir gömlu ökuleiðinni austan við Deili.

Sáttaleiðin yrði fjarri öllum gönguleiðum. Syðsti hluti hennar yrði eftir leið sem liggur í austur frá Svarthöfða og er aðkomuleið að Köldukvíslarjökli. Farið yrði útaf þeirri leið í 2 til 3 km fjarlægð frá gönguleiðinni og fjallið Svarthöfði er á milli. Um miðbik Vonarskarðs yrði leiðin í 5 til 6 km fjarlægð frá gönguleiðinni og stóran hluta gönguleiðarinnar væri fjallið Deilir á milli. Nyrst væri hún næst gönguleiðum í um 3 km fjarlægð. Þar yrði fjallið Valafell á milli.

Ökuleið um austanvert Vonarskarð yrði sannkallað torleiði og sambærileg leiðinni suður í Jökulheima um Bárðargötu. Að sunnanverðu yrði farið inn á leiðina á vaði yfir Köldukvísl við Svarthöfða. Að norðanverðu yrði farið inn á leiðina á vaði yfir Skjálfafljóð norðan við Hnífla. Þannig væri tryggt að

ferðalangar færu ekki inn á þessa leið nema treysta sér yfir framangreind vöð.

Í miðju Vonarskarðs eru vatnaskil milli norður- og suðurlands. Þetta eru mjög blautir sandflákar sem þýðir að ekki er fært á ökutækjum milli gömlu ökuleiðarinnar við Deili og sáttaleiðar SAMUT austast í Vonarskarðinu. Það þýðir að engin leið er að komast á ökutækjum af sáttaleiðinni nær viðkvæmu svæðunum heldur en með núverandi vegakerfi.

Sáttaleiðin byrjar að sunnanverðu við Svarthöfða. Farið er yfir Kölduskvísl á vaði og þaðan haldið til austurs eftir leið sem liggur að Köldukvíslarjökli. Áður en komið er að jökulröndinni er sveigt til norðurs og farið sömu leið og reiðleiðin sem starfsmenn Þjóðgarðsins könnuðu og ferluðu sumarið 2014. Þetta er miðhluti leiðarinnar og samkvæmt þeirra lýsingu er auðvelt að aka þessa leið. Leiðin liggur í stórum dráttum með brekkurótum þar sem land hækkar austan við blautu sandana í miðju skarðinu. Engin gróin svæði eru á þessari leið.

Reiðleiðin liggur yfir Skjálfandafljót rétt norðan við Hnífla en gert er ráð fyrir að sáttaleið SAMUT fari nokkur hundruð metrum norðar yfir Skjálfandafljótið. Allt þetta svæði eru þéttir áraurar og hafa oft verið eknir á bílum. Velja þarf endanlegt leiðarval á staðnum og velja þarf heppilegan stað til að fara upp á veginn norðan Hnyfla.

Við teljum að fáfarin slóð á þessum stað geti ekki truflað víðernisupplifun göngufólks í Vonarskarði. Ekki þarf að gera neinar vegaframkvæmdir og slóðin sjálf verður vart sýnileg. Hún mun alls ekki sjást frá gönguleiðunum. Mögulega verður hægt að sjá bíla í sjónaukum úr austurhlíðum Túnafellsjökuls ef svo ólíklega vill til að einhver verður gangandi og ekið verur þarna síðsumars. Útilokað er að vélarhljóð berist þessa leið.

Staðháttarkunnugir segja þessa leið sé stórkostleg ferðaleið. Þetta er ógróið land og mun grófara en sandarnir um miðbik skarðsins og grónu svæðin vestantil. Ökuleið þarna myndi opna ferðafólki leiðir að fjölmörgum áhugaverðum jarðmyndunum. Vart er raunhæft fyrir venjulegt fólk að ferðast um þetta svæði fótgangandi vegna þess að vaða þarf bæði Köldukvísl og Skjálfandafljót. Dæmi um hrakfarir göngumanna á Bárðargötu styðja það.

Þegar þessar línur eru ritaðar í byrjun október 2017 þá stendur yfir samlestur félaga í SAMÚT vegna breyttrar verndar og stjórnunaráætlunar Vatnajökulsþjóðgarðs. Hvað reiðleiðir og áningastaði varðar í þessari breyttu verndar og stjórnunaráætlun sýnist það vera ásætlanlegt að undanskyldu Vonarskarði. Ekki er gert ráð fyrir akandi eða ríðandi umferð um Vonarskarð í Vatnajökulsþjóðgarði sem er óásætlanlegt.

Ekki get ég látið hjá líða að nefna símtal sem ég fékk í í júní sl. frá konu að nafni Hrönn Håkansson, en hún sagði mér frá samskipum sínum við staðarhaldara á Hveravöllum. Ég bað hana um að setja þessi samskipti sín við staðarhaldarann á blað og senda okkur hjá LH og fer það hér á eftir:

Sæl Hilda

Ég hringdi í Halldór formann samgöngunefndar og hann óskaði eftir að ég setti erindið á blað og að þú kæmir því áfram til sín.

Þannig er að ég ætlaði að bóka gistingu á Hveravöllum fyrir 10-12 hestamenn og 40 hross, eina nótt á leið okkar norður Kjöl þann 13. júlí. Gistihúsið uppbókað en laust var í skála.

Pétur staðarhaldari upplýsti þá um að vegna kvartana erlendra ferðamann um lykt af hestamönnum, yrði að gera ráðstafanir til að draga úr líkum á kvörtunum. Okkur var því boðið að annaðhvort:

A) Leigja allan skála fyrir kr 170.000 eða

B) Gistingu í skála, með kvöldverði og morgunverð fyrir 12 manna hóp á 144.000 þannig að ekki þyrfti að nota eldunaraðstöðu með öðrum ferðamönnum.

Vegna þessa pantaði ég gistingu annars staðar en ákváðum að halda okkur við þá áætlun að koma við á Hveravöllum og fá að geyma hesta þar. Við þeirri beiðni kom það svar að ekki væri hægt að staðfesta að pláss yrði fyrir hrossin þessa nótt að svo stöddu.

Í símtali mínu við Einar sveitarstjóra Húnavatnshrepps í morgun, sagðist hann í fyrra, hafa orðið var við stefnubreytingu Hveravallafélagsins á þjónustu við hestahópa, með þeim afleiðingum að þeir eru farnir að sneiða hjá Hveravöllum og velja aðrar leiðir og gististaði á leiðum sínum norður Kjöl.

Ég tel rétt að upplýsingar um þetta verði aðgengilegri til að auðvelda skipulag hestaferða um Kjöl í framtíðinni.

Bkv Hrönn Hákansson.

Ekki er það álitlegt ef hestamenn þurfa að víkja úr skálum vegna þess að erlendir ferðamenn kvarta undan lykt af hestamönnum. Eiga þeir þá ekki bara að sleppa því að gista í skálum á hálendinu ef þeir vilja ekki upplifa mannlega flóru og náttúru landsins um leið? Hvað um svitalykt af göngufólki sem hefur verið á ferð í nokkra daga án þess að komast í bað? Eða er þetta gróðahyggi staðarhaldara að selja allan skálann, eða gistingu með kvöldverði og öllu?

Málþing um úrbætur í reiðvegumálum.

LH stóð fyrir vel heppnuðu málþingi um úrbætur í reiðvegumálum þann 14. okt. sl. í Borgarnesi um sextíu aðilar sóttu þingið. Leitt var að vegna veðurúlits afboðuðu Akureyringar og Eyfirðingar þáttöku. Dagskrá þingsins kemur fram frammar hér í skýrslunni og hélst hún að mestu þó undirritaður ofl. hafi gerst frekir á tímann. Hér á eftir fer erindi undirritaðs en bent skal á að öll erindi þingsins ásamt glærum verða aðgengileg á heimasíðu LH.

Málþing um úrbætur í reiðvegumálum 14.10.2017.

Þjóðleiðir: Frá landnámi hefur hesturinn verið hluti af daglegu lífi landsmanna, við leik og störf. Landsmenn ferðuðust innan og milli héraða á hestum, áttu í allskonar samskiptum. Goðin söfnuðust til Þingvalla, réðu ráðum sínum, hvert og eitt með tugi fylgdarsveina, slóðar mynduðust, þjóðleiðir urðu til.

Þessir slóðar eða þjóðleiðir mynduðust þar sem auðveldast var mönnum og hestum að fara um landið, lágu um holt, hæðir, heiðar, dali, fjallaskörð, fjöru eða engi. Um aldir notuðu landsmenn þessar leiðir til samskipta hver við annan og til að afla sér og sínum viðurværis. Víða má sjá djúp för mörkuð í klappir á þessum slóðum eftir fætur og hófa genginna kynslóða.

Allt fram um miðja síðustu öld taldist hesturinn vera þarfasti þjónninn, eða þar til bíllinn verður almennings eign. Akvegir eru lagðir um landið og þá þar sem auðvelt var að leggja þá, eða með sem minnstum tilkostnaði, oftast en ekki eru þeir lagðir í þá slóða sem voru til staðar, þjóðleiðirnar.

Langstígur / Stekkjargjá

Bílar og hestar samnýttu þessa vegi en sambúðin gekk stundum brösuglega, hestar áttu það til að fælast þetta undur sem bíllin var, en smá saman vandist þetta þó. Framan af síðustu öld var umferðarhraði ökutækja 18 ó 25 km á klst. Samnýtingin vega átti sér stað allt fram til árunna 1960 ó 70, þegar farið er að leggja vegi bundnu slitlagi í nokkru mæli og hraði umferðar eykst, sérstaklega í og við þéttbýli. Víða á sér þó enn stað samnýting vega í dreifbýli og á hálendinu.

Árið 1922 er fyrsta hestamannafélagið stofnað, hestamannafélagið Fákur í Reykjavík. Árið 1949 er Landssamband hestamannafélaga (LH) stofnað, aðildarfélög þess eru 45 um land allt.

Parfasti þjóninn

Ferða- og samgöngunefnd LH:

Ein af nefndum LH er Ferða- og samgöngunefnd sem hefur m.a. reiðvegamála á sinni könnu. Ferða- og samgöngunefnd skiptir landinu upp í sjö svæði og starfar sameiginleg reiðveganevnd á hverju þeirra. Hestamannafélög á hverju svæði eiga fulltrúa í reiðveganevnd (samstarfsnevnd) svæðisins, þeir kjósa sér formann, formaður reiðveganevndar svæðisins á sæti í Ferða- og samgöngunefnd LH, stjórn LH tilnefnir formann Ferða- og samgöngunefndar. Eitt af hlutverkum Ferða og samgöngunefndar er að fylgjast með skipulagi og skipulagsbreytingum hjá sveitarfélögunum og bregðast við með viðeigandi hætti. Ávallt er best að athugasemdir séu gerðar strax á vinnslustigi skipulagsins. Nefndin sér einnig um að taka við umsóknum um reiðvegafé frá hestamannafélögunum og skipta þeim fjármunum sem LH fær af vegfé milli félaganna. Umsóknir hestamannafélaganna til LH um reiðvegafé hefur numið um 300 m.kr. á ári undanfarin ár, sem er fimm sinnum meira en það sem hefur verið til úthlutunar. Áætlanir í reiðvegagerð eru gerðar til fjögurra ára í senn, en sækja skal um árlega.

Í vegalögum **26.gr** segir: Í samgönguáætlun er heimilt að veita fé til almennra reiðstíga samkvæmt sérstakri áætlun sem gerð skal af höfðu samráði við samtök hestamanna og sveitarfélög. Það hefur orðið að samkomulagi milli Vegagerðarinnar og LH að hestamannafélögin sjái um reiðvegaframkvæmdir. Innan Vegagerðarinnar hefur verið nefnt að hestamenn leggi 5 mtr. af reiðvegum fyrir hverja 2 mtr. sem Vegagerðin leggur. Mikil vinna hestamanna, sjálfboðaliða, hefur átt sér stað við uppbyggingu reiðvega. Ferða- og samgöngunefnd hefur beitt sér fyrir því að reiðvegafé verði aukið verulega frá því sem nú er, gert m.a. aths. við þær samgönguáætlanir sem lagðar hafa verið fram til kynningar undanfarin ár.

Hinum almenna hestamanni hefur sviðið nokkuð hvernig hestaleigur og hestaferðafyrirtæki gera út á reiðvegi sem hestamannafélögin hafa byggt upp með opinberu fjármagni og ómældri sjálfboðavinnu, án þess að leggja nokkuð á móti, ekki algilt þó. LH hefur vakið á því athygli að hestatengd ferðapjónusta er að leggja þjóðarbúinu til geysilegar tekjur, ekki síst þess vegna eiga stjórnvöld að sjá sóma sinn í að hækka verulega framlög til viðhalds og uppbygginga reiðvega.

„Góður bóndi veit að hann þarf að gera vel við mjólkurkúna til að hámarka afurðir“.

Erlendir ferðamenn streyma til landsins sem aldrei fyrir sem vissulega getur það verið af hinu góða og mikil lyftistöng fyrir þjóðarbúið, en það eru blikur á lofti. 164 aðilar hafa leyfi Ferðamálastofu til reksturs hestaleiga og eða hestaferða. Stórir hópar með á stundum marga tugi eða hundrað hross eru á ferð með tilheyrandi ágangi við landið. Það er svo komið að sveitarfélög eru farin að fella reiðleiðir út af skipulagsuppdráttum sínum vegna ágangs hestaferða. Má þar nefna Bláskógabyggð og reiðleiðirnar frá Hvítárnesi að Fúlukvísl, með Svartá að Árbúðum, frá Árbúðum um Tjarnarheiði að Fúlukvísl. Segja má að hinn almenni hestamaður líði hér fyrir fjöldann, hvað er til ráða, við hestamenn höfum áður gefið eftir reiðleiðir á viðkvæmum svæðum s.s. Þjófadali, Arnarfellsmúla, Búrfellsgjá o.fl. en við gerum kröfu um aðgengi að náttúruperlum til jafns við aðra útivistarhópa.

Samgönguáætlunir: Í gildandi samgönguáætlun 2015 ó 2018, eru ætlaðar 60. m.kr. á ári til reiðvega eins og verið hefur frá 2010, árið 2009 var reiðvegafé orðið 70. m.kr. Í samgönguáætlunum 2019 ó 2026 sem lögð var fyrir Alþingi á sl. vorþingi er gert ráð fyrir sömu fjárframlögum þ.e. 60. m.kr. á ársgrundvelli. Það dugir engan veginn til viðhalds þeirra reiðvega sem fyrir eru og hvað þá til nýframkvæmda. Hestamenn hafa oft getað notað það sem fæst af reiðvegafé frá LH til að afla móttframlaga frá sveitarfélögunum, en meira þarf til. Hefði reiðvegafé fylgt verðlagsþróunum frá árinu 2001 þegar það er 41.8. m.kr. ætti það að vera 115. m.kr. í dag. Í gildandi samgönguáætlun er 50% hækkan á framlögum til göngu- og hjólastíga í ár 2017, sem er vel.

Ljóst er að þjóðarbúið nýtur gífurlegra tekna af hestamennsku og hestatengdri ferðapjónustu, svo að hleypur á milljörðum á ársgrundvelli. Vitna má í því sambandi í skýrslur nefnda sem samgönguráðherra hefur skipað um reiðvegamála. 1998 um reiðvegi, 1999 um reiðvegi á miðhálandi Íslands, 2003 um aukið fjármagn til reiðvega. Í niðurstöðum þeirrar nefndar kemur m.a. fram að þjóðaátaks sé þörf á úrbótum í reiðvegamála, ekki varð full eining í nefndinni þar sem fulltrúi

fjármálaráðuneytisins í nefndinni skilaði séráliti og benti á samkomulag milli Vegagerðarinnar og LH frá 1982 þar segir m.a.:

1.gr. Þegar stofnbrautir eða þjóðbrautir með bundnu slitlagi eru lagðar út frá þéttbýlissvæðum eða annars staðar, þar sem búast má við mikilli umferð, skal þess gætt að haga framkvæmdum á þann veg, að umferð riðandi manna megi verða sem greiðust, t.d. með gerð reiðvega á vegsvæði meðfram vegum, ef þess er kostur, enda komi um það tillaga frá samstarfsnefnd, sbr. 2. og 3. gr.

Ferða- og samgöngunefnd LH hefur átt í ágætum samskiptum við Vegagerðina í gegnum tíðina, en túlkun á ofangreindu samkomulagi frá 1982 er þó með öðrum hætti hjá Vegagerðinni en af hestamönnum. LH hefur í samstarfi við Vegagerðina fylgt eftir einhverjum þeirra tillagna sem hafa komið frá ofangreindum nefndum, m.a. útgáfa reiðvegahandbókar og skráning og flokkun reiðvega í kortasjá. Reiðvegahandbókin er aðgengileg á heimasíðum Vegagerðarinnar og LH, áform eru um að uppfæra hana nú í vetur. Í gildi er samningur milli LH og Neyðarlínunnar um afnot af reiðleiðaferlum úr kortasjánni. Umhverfissráðuneytið hefur einnig fengið reiðleiðaferlana til afnota vegna undirbúnings stofnunar miðhálandisþjóðgarðs. - Sæmundur Eiríksson mun fara betur yfir kortasjána hér á eftir.

Reiðleiðir: Hugtakið reiðleið er notað um reiðveg sem er hluti af samhangandi kerfi reiðvega. Þá er bæði átt við leið frá náttúrunnar hendi og manngerðan reiðveg, orðið reiðleið er því notað að jafnaði nema þegar kemur að framkvæmdinni og uppbyggður reiðvegur verður til. Reiðvegur, reiðleið í náttúrulegu umhverfi, í fjarlægð frá akvegum og annarri umferð, sem gerður er með lánmarks framkvæmdum og umróti á landinu sem farið er um, er reiðleiðin sem flestir hestamenn sækjast eftir. Stöðugt fjölgar þeim sem stunda hestamennsku auk þess sem hestatengd ferðaþjónusta er ört vaxandi atvinnugrein og því er mikilvægt að huga vel að reiðleiðunum.

Reiðvegir og skipulag: Sveitarfélög á hverjum stað eru ákvörðunaraðilar um ráðstöfun lands þ.m.t. legu reiðvega. Allt landið er skipulagsskipt samkv. skipulags- og byggingalögum. Til að unnt sé að ná fram heildstæðu kerfi reiðleiða á Íslandi er nauðsynlegt að til sé áætlun um reiðleiðir í hverju sveitarfélagi, sem tekið er mið af við ákvarðanatöku. Mikilvægt er að reiðvegir séu skilgreindir líkt og önnur vegakerfi á Íslandi. Reiðvegakerfi feli í sér skilgreiningu á reiðvegum sem tengja byggðir og tryggja aðgengi hestamanna að náttúru landsins til jafns við aðra útivistarhópa.

Í skipulagslögum eru þrjú stig skipulags þ.e. svæðisskipulag, aðalskipulag og deiliskipulag.

Svæðisskipulag: Í svæðisskipulagi er æskilegt að samvinnunefndir sveitarfélaga marki stefnu um stofn- og þéttbýlisleiðir sem liggja milli sveitarfélaga. Í svæðisskipulag er hægt að marka stefnu um aðrar reiðleiðir eftir því sem ástæða þykir til, hér er einnig æskilegt að marka stefnu um áningahólf þar sem land er blautt eða viðkvæmt.

Aðalskipulag: Í aðalskipulagi ber að marka stefnu um megin reiðleiðir innan sveitarfélags, þ.e. stofn- og þéttbýlisleiðir, undirgöng og önnur mannvirki þeim tengd. Hægt er að marka stefnu um áningastaði, ýmist með því að skilgreina svæði fyrir þá á skipulagsupprætti eða setja reglur í skipulagsgreinagerð um hvaða landnotkunar flokkum slík notkun samræmist og við hvaða aðstæður hún er heimil eða ekki heimil. Reiðleiðir skulu flokkaðar með tilliti til umferðarpunga, landgerðar o.s.frv.

Deiliskipulag: Í deiliskipulagi skal gera grein fyrir öllum flokkum reiðleiða, þ.e. stofn-, þéttbýlis-, og héraðsleiðum, eftir því sem við á. Þar skal gera grein fyrir legu og breidd reiðleiða sem og staðsetningu og gerð áningahólfa.

•

Merkingar reiðvega: Hestamannafélögin Hörður og Sprettur á SV svæði hafa hannað og sett upp hjá sér nýjar gerðir reiðvegaskilta. Um er að ræða vegpresta með vegvísnum sem eru staðsettir við gatnamót reiðvega. Vegvísarnir benda á næsta vegvísi eða áningastað og lengd í km, einnig hafa áningastaðir á svæðum þessara félaga verið merktir. Þá hefur Sprettur sett upp hjá sér tvö fræðsluskilti, hjá Vatnsvík við Elliðavatn og á Gjármótum í Búrfellsgjá. Þau hestamannafélög sem hafa áhuga á að setja upp

merkingar við reiðleiðir hjá sér er velkomið að leita í smíðju Spretts eða Harðar vegna reiðvega skilta. Hestamannafélagið Sörli vinnur að uppsetningu vegpresta á sínu svæði nú í haust eða komandi vori.

Vegprestur við Hafravatn

Steinbrjótur: Oftar en ekki er stærsti kostnaðarliðurinn við reiðvegagerð efnisflutningar og því hefur oft verið notast við gróft efni í yfirborð reiðveganna, eða efni sem er tiltækt nærri framkvæmdastað. Með tilkomu steinbrjóta sem geta malað gróft malarefni þannig að úr verði hæfilega gróft slitlag hefir orðið nokkurs konar bylting við reiðvegagerð. Sérstaklega á það við um staði þar sem erfitt er um efnisöflun. Steinbrjótarnir, sem eru bæði í eigu einkaaðila og Vegagerðarinnar, eru með um 200 cm vinnslu-breidd og 15 cm vinnsludýpt. Stærsta steinagerð getur verið 40 cm. Má segja að steinbrjótarnir séu byltingarkennd aðferð við reiðvegagerð.

Steinbrjótur að störfum á Þingvallaleið

Umferðaröryggi: Getum við hestamenn bætt öryggi hestaumferðar gagnvart akandi umferð með einhverjum hætti. Reiðvegir eru oftast en ekki á vegöxlum akvega, flestir kjósa sér reiðvegi eins fjarri akvegum og kostur er. Reynt hefur verið að taka lönd eignarnámi undir reiðvegi, en yfirvöld og hestamenn verið gerð afturreka með þær aðgerðir af dómstólum landsins. Þó almannapörf hafi verið viðurkennd af dómstólunum þá var það ekki í nægjanlega ríku mæli til að eignarnám næði fram að ganga. Í máli Munkapverár benti Hæstiréttur á að aðrar leiðir væru í boði fyrir reiðvegi, eða vegaxlir akvega.

Umferðarlög: Ekkert er minnst á reiðvegi eða reiðstíga í gildandi umferðarlögum, 1987 nr.50 30. mars með síðari breytingum. Það eina sem sem lítur að hestum í umferðarlögum er í 45.gr. 3. mgr. og segir *Enginn má hjóla eða reyna að hjóla eða reyna að stjórna hesti, ef hann er undir svo miklum áhrifum áfengis eða annarra örvandi eða deyfandi efna, að hann geti eigi stjórnað hjólinu eða hestinum örugglega.* ☺

LH Ferða- og samgöngunefnd hefur frá 2006 barist fyrir því að reiðvegir fái skilgreiningu í umferðarlögum og að réttarstaða ríðandi umferðar verði tryggð á reiðstígum. Meðal annars með því að akstur vélknúinna ökutækja verði bannaður á skilgreindum reiðvegum og stígum, eins og á við m.a. um gangstíga og gangstéttir. Umferðarlög eru nú í heildarendurskoðun í samgönguráðuneytinu. LH hefur þegar ítrekað óskir um að reiðvegir fái skilgreiningu í umferðarlögum við þá endurskoðun.

Vegalög: Í vegalögum eru reiðstígar flokkaðir með hjóla- og göngustígum sem almennir stígar sem eru öllum frjálssir til umferðar, kostaðir af fé ríkis og sveitarfélaga. Ekkert er minnst á hver er veghaldari reiðvega. Innan Vegagerðarinnar hafa verið uppi raddir um að við endurskoðun vegalaga verði hestamenn skilgreindir sem veghaldarar reiðvega. - Arnór Halldórsson fer betur yfir veghald reiðvega og hvað það getur þýtt fyrir hestamenn að vera veghaldarar reiðvega.

Þjóðgarðar: Unnið er að stofnun miðhálandisþjóðgarðs í Umhverfisráðuneytinu, búast má við að það hafi einhverjar breytingar í för með sér fyrir hestaferðir innan þjóðgarðsins. Þær hugmyndir sem eru uppi um stærð þjóðgarðsins er að hann nái frá Tvídægru í vestri og austur á Möðrudalsöræfin. Bæði Vatnajökuls- og Þingvallabjóðgarðar yrðu hlutar af miðhálandisþjóðgarði, nái áætlanir ráðuneytisins fram að ganga. Þeir Einar Á Sæmundssen hjá Þingvallabjóðgarði og Þórður H Ólafsson hjá Vatnajökulsþjóðgarði fara betur yfir þjóðgarða og reiðleiðir í þjóðgördum síðar í dag.

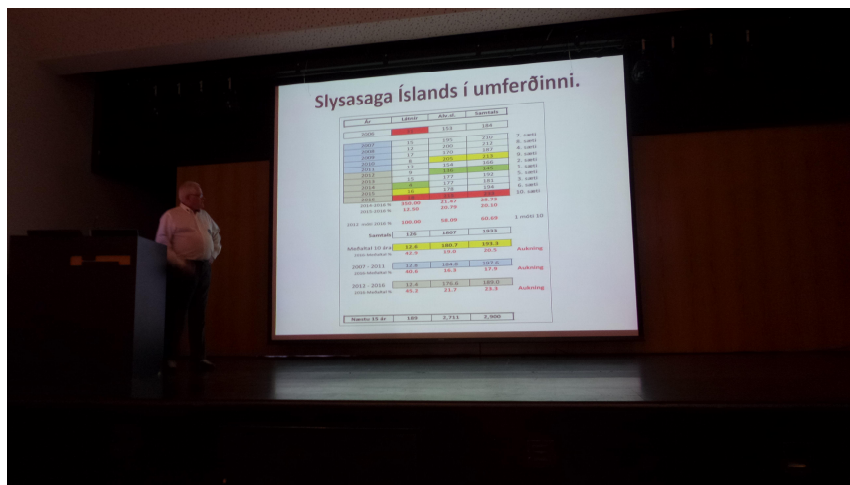
Samút: LH er aðili að Samút, samtökum útivistarfélaga, alls eru sautján útivistarfélög með aðild að Samút. Halldór Halldórsson og Sæmundur Eiríksson úr Ferða- og samgöngunefnd LH ásamt Þorvarði Helgasyni fyrrum stjórnarmanni í LH höfum sótt fundi Samút og komið málefnum hestamanna á framfæri. Þorvarður hefur átt sæti sem varamaður Samút í svæðisráði vestursvæðis Vatnajökulsþjóðgarðs. Formaður Samút á sæti í undirbúningsnefnd um stofnum miðhálandisþjóðgarðs.

Náttúruvernd: Landið okkar býr yfir viðkvæmri en einstakri náttúru sem landsmenn hafa notið um aldir, það á ekki síst við um hestamenn eða þá sem hafa farið ríðandi á hestum um landið. Okkur Íslendingum hefur verið falin umsjá þessarar náttúru. Það er skylda okkar að skila henni í hendur komandi kynslóða í ekki síðra ásigkomulagi en við tókum við henni. Hestamenn eru í eðli sínu náttúruverndar- og umhverfissinnar. Nefna má að frumkvöðlar að friðun Heiðmerkur sem útivistarsvæðis um miðja síðustu öld voru skógræktar- og hestamenn, þeir Hákon Bjarnason og Einar G. E. Sæmundsen. Einar átti sæti í stjórn LH og var formaður samtakanna frá 1965 ó 1969.

LH hefur setti sér umhverfisstefnu og var hún samþykkt á síðastliðnu LH þingi, LH hefur einnig sett sér umgengnis- og umferðarreglur. Í dag er hestamennska eins og hún er stunduð í senn íþrótt, menning og lífsstíll. Við sem stundum hestamennsku höfum notið þess að ferðast um á hestum í þeirri stórkostlegu náttúru sem landið okkar býður upp á. Tryggjum að komandi kynslóðir geti einnig notið náttúrunnar eins og við höfum gert.

Einar Á. E. Sæmundsson segir frá reiðleiðum í Þingvallabjörggarði.

Ólafur Kr. Guðmundsson fer yfir umferðaröryggismál.

Bjarki Bjarnason segir frá gömlum götum á Mosfellsheiði

Að lokum er hér ályktun frá málþingunni til stjórnvalda:

Málþing um úrbætur í reiðvegumálum
Haldið í Borgarnesi 14. október 2017

Ályktar:

- 1) Að reiðvegafé verði að lágmarki tvöfaldað frá því sem nú er og fylgi verðlagsþróunum.
- 2) Að reiðvegir verði skilgreindir í umferðarlögum og að réttarstaða ríðandi umferðar verði tryggð.
- 3) Að veghald reiðvega verði hjá ríki og sveitarfélögum.
- 4) Að tryggja öryggi ríðandi umferðar gagnvart annarri umferð.
- 5) Að reynt verði með öllum ráðum að hafa ríðandi umferð eins fjarri akandi og hjólandi umferð eins og kostur er.
- 6) Að ekki verði þrengt frekar að reiðleiðum á hálendinu en orðið er.
- 7) Að Framkvæmdasjóður ferðamannastaða styrki reiðvegagerð og aðstöðu í tengslum við hestatengda ferðaþjónustu.

Halldór H. Halldórsson
Ferða-og samgöngunefnd LH.

Á Ströndum

Ljósmynd SE.